

Inträdet på arbetsmarknaden efter gymnasieskolan

Examinerade 2019/2020

Sveriges officiella
statistik

Inträdet på arbetsmarknaden efter gymnasieskolan Examinerade 2019/2020

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Social statistik och analys
701 89 Örebro
010-479 40 00

Förfrågningar Sofia Larsson Annica Wallerå
+46 10 479 63 02 +46 10 479 62 57
sofia.larsson@scb.se annica.wallerå@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:
Källa: SCB, Inträdet på arbetsmarknaden efter gymnasieskolan
Examinerade 2019/2020 Temarapport 2023:13

The entry into the labour market after upper secondary school

Producer Statistics Sweden, Social
Statistics and Analysis
SE-701 89 Örebro, Sweden
+46 10 479 40 00

Enquiries Sofia Larsson Annica Wallerå
+46 10 479 63 02 +46 10 479 62 57
sofia.larsson@scb.se annica.wallerå@scb.se

You may copy and otherwise reproduce the contents in this publication.
However, remember to state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, The entry into the labour market after upper
secondary school .

URN:NBN:SE:SCB-2023-A40BR2313_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

I serien Temarapporter presenteras statistik och analyser för olika ämnesområden inom befolknings- och välfärdsstatistiken. Syftet med den här temarapporten är att beskriva inträdet på arbetsmarknaden för examinerade från gymnasieskolan 2019/20.

Rapporten belyser situationen på arbetsmarknaden tre år efter avslutad gymnasieutbildning och avser att ge underlag för att bedöma hur väl gymnasieskolan förbereder för arbetsliv och vidare studier. Resultaten baseras på enkätundersökningen ”Inträdet på arbetsmarknaden för examinerade från gymnasieskolan 2019/20” som genomfördes under våren 2023. Därutöver finns statistik om övergång till eftergymnasiala studier inom tre läsår från avgångsåret 2019/20.

En utförligare redovisning av samtliga enkätfrågor i undersökningen och tabeller över övergången till vidare studier finns publicerade på SCB:s webbplats.

Rapporten har utarbetats av Sofia Larsson och Annica Wallerå vid sektionen för statistik om utbildning och arbete.

SCB i December 2023

Katarina Wizell
Vikarierande enhetschef

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	6
Inledning	8
Gymnasieskolans syfte	8
Sysselsättning och matchning på arbetsmarknaden	9
Coronapandemin	10
Undersökningen 2023	10
Mer information	11
Sysselsättning tre år efter gymnasieexamen	12
Huvudsaklig sysselsättning under våren 2023	12
Nästan hälften arbetar vid sidan av sina studier	18
Matchning på arbetsmarknaden	20
Drygt hälften av de med yrkesexamen som arbetar har ett arbete som överensstämmer väl med utbildningen	20
Drygt 9 av 10 är nöjda med sitt arbete	23
Gymnasieutbildningen bedöms tillräcklig av de flesta	24
Hälften från yrkesprogram med matchande arbeten har fått lära sig det som behövs	27
6 av 10 av de med matchande arbeten har stor nytta av yrkesämnena	28
Ungefär 1 av 3 examinerade från yrkesprogram ansåg att utbildningen i stor utsträckning förberett dem för arbetslivet	29
Sysselsättning efter gymnasieexamen och framöver	32
Hälften har fått arbete på tidigare praktikplats	32

Drygt 3 av 10 män med examen från yrkesprogram har haft lärlingsanställning	33
Nio av tio examinerade från yrkesprogram har haft ett varaktigt arbete sedan examen	34
Fyra av tio har någon gång varit arbetslösa	37
Stor andel planerar att studera eller arbeta under hösten.....	39
Eftergymnasiala studier efter gymnasieexamen.....	40
En av tre påbörjade eftergymnasiala studier direkt efter gymnasieexamen	41
Övergång till högskolestudier.....	41
Kort om statistiken.....	47
Statistikens ändamål och innehåll.....	47
Information om statistikens framställning.....	47
Information om statistikens kvalitet	48
Bilaga.....	50
The entry into the labour market after upper secondary school ..	55
Summary	55
List of figures and tables	57
List of terms	61

Sammanfattning

Våren 2023 genomfördes undersökningen Inträdet på arbetsmarknaden efter gymnasieskolan. Undersökningen var en enkätundersökning och riktade sig till examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20. Det är den tredje uppföljningen av examinerade från den reformerade gymnasieskolan.

Fler från yrkesprogram har arbete tre år efter examen

Våren 2023, det vill säga tre år efter gymnasieexamen, hade 9 av 10 bland samtliga examinerade arbete eller studier som huvudsaklig sysselsättning. I jämförelse med föregående uppföljning år 2020 har andelen med arbete bland de examinerade från yrkesprogram börjat återhämta sig efter den nedgång som var en följd av coronapandemin. Närmare 8 av 10 hade arbete som huvudsaklig sysselsättning jämfört med 7 av 10 vid föregående uppföljning.

Totalt sett bland samtliga examinerade var det nästan 5 av 10 som valt att studera vidare efter gymnasiet. Det var samma nivå vid uppföljningen 2020 men jämfört med 2017 är det en viss ökning. Andelen som har studier som huvudsaklig sysselsättning var högst bland de examinerade från högskoleförberedande program. Bland de examinerade från yrkesprogram var andelen som högre bland kvinnor än bland män.

Av de som valt att studera vidare efter examen hade nästan hälften arbete vid sidan om sina studier, det vill säga en bisyssla. Andelen med bisyssla var högre bland examinerade från högskoleförberedande program då de i högre utsträckning hade studier som huvudsaklig sysselsättning än de från yrkesprogram. Oavsett programtyp var andelen med bisyssla vid sidan av studier större bland kvinnorna än bland männen.

Vanligt att examinerade från yrkesprogram har ett arbete som stämmer väl överens med utbildningen

Över hälften av de examinerade från yrkesprogram hade ett arbete som helt eller till största del överensstämde med utbildningen. De tidigare uppföljningarna 2017 och 2020 visade en liknande andel. Dessförinnan var det en betydligt lägre andel som ansåg att arbetet helt eller till största del överensstämde med utbildningen. En trolig förklaring till uppgången kan vara gymnasiereformen som trädde i kraft 2011. Av de som gått en yrkesutbildning och som uppgav att arbetet inte överensstämde svarade en majoritet att de valt att arbeta med annat. Bland de som ansåg att arbetet överensstämde med utbildningen tyckte 6 av 10 att de hade stor nytta av yrkesämnena.

En tredjedel av de examinerade från yrkesprogram ansåg att gymnasieutbildningen hade förberett dem för arbetslivet i stor utsträckning. Motsvarande andel för de examinerade från högskoleförberedande program var 1 av 10.

Färre från högskoleförberedande program planerar att studera vidare

Bland de examinerade från högskoleförberedande program planerade 7 av 10 att studera i någon form hösten 2023, vilket var en lägre andel jämfört med 8 av 10 vid uppföljningen 2020. För övrigt skilde sig inte framtidsplanerna inför hösten åt jämfört med uppföljningen 2020.

Knappt 60 procent av de examinerade upplevde att coronapandemin påverkat den huvudsakliga sysselsättningen på något sätt. Motsvarande vid uppföljningen 2020 var drygt 70 procent. Bland de examinerade från högskoleförberedande program var det vanligast att de valt att studera tidigare än de tänkt. För de som läst ett yrkesprogram var det däremot vanligast att de inte fick arbeta i den omfattning de tänkt.

Inledning

Undersökningen Inträdet på arbetsmarknaden har genomförts av Statistiska centralbyrån (SCB) sedan 1996, med det huvudsakliga syftet att mäta om personer som avslutat gymnasieskolan arbetar och om deras arbete är inom ett för utbildningen relevant område. Mätningarna har skett tre år efter avslutad utbildning. Liknande undersökningar, så kallade gymnasie- och högskoleuppföljningar, har gjorts sedan slutet av 1960-talet. För de här undersökningarna finns det tidsserier sedan 2006.

Den här rapporten ger en bild av inträdet på arbetsmarknaden för examinerade från gymnasieskolan 2019/20 till och med våren 2023. Detta är den tredje uppföljningen av examinerade från den reformerade gymnasieskolan som infördes 2011. I rapporten redovisas dessutom statistik om övergången till högskolestudier inom tre läsår efter examen från gymnasieskolan 2019/20.

Gymnasieskolans syfte

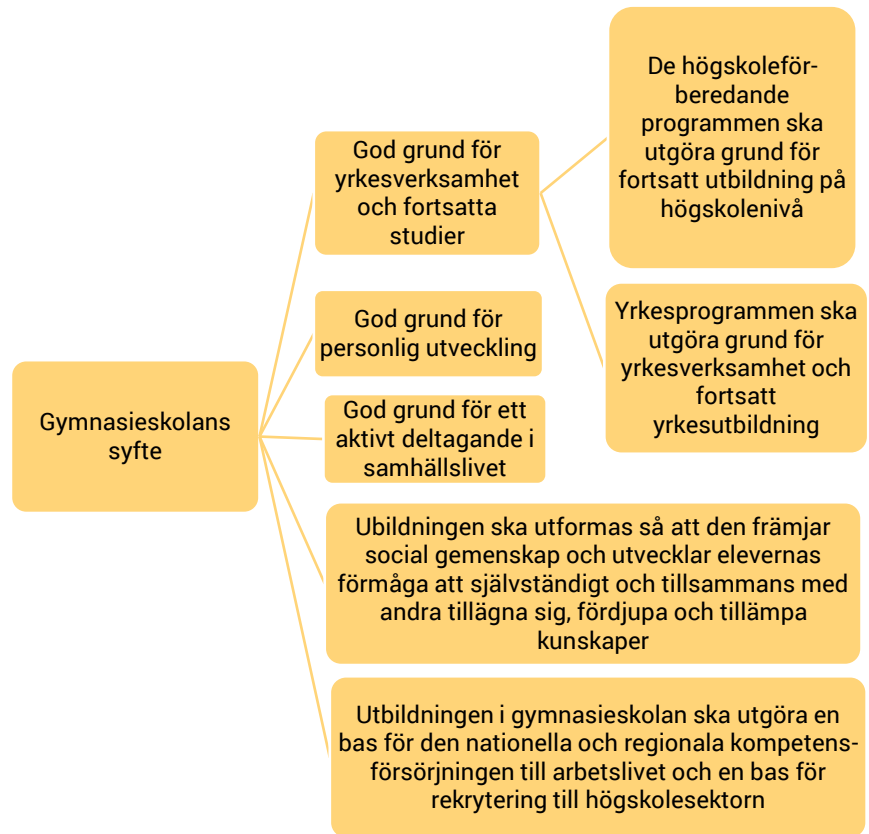
I Figur 1 ges en översikt av gymnasieskolans syfte. Enligt Skollagen (2008:100) ska gymnasieskolan bland annat ge god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier. Utbildningarna ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet samt en bas för rekrytering till högskolesektorn.

Inom de nationella gymnasieprogrammen syftar yrkesprogrammen till att ge grund för yrkesverksamhet och fortsatt yrkesutbildning. Målet med en yrkesexamen är att eleven ska uppnå en av branschen godtagbar nivå av yrkeskunnande för att vara väl förberedd för yrkeslivet. Eleverna på dessa program ska dessutom ges möjlighet att uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå.

De högskoleförberedande programmen ska utgöra grund för fortsatt utbildning på högskolenivå. Målet med en högskoleförberedande examen är att eleven ska ha tillräckliga kunskaper för att vara väl förberedd för högskolestudier.

Figur 1. Översikt av Gymnasieskolans syfte

Gymnasieskolans syfte enligt 15 och 16 kapitel Skollag (2010:800)

Sysselsättning och matchning på arbetsmarknaden

På arbetsmarknaden bestäms sysselsättningen av utbudet och efterfrågan på arbetskraft. Nivån på sysselsättning påverkas dessutom av arbetsmarknadens funktionssätt. Utformningen av regelverk, institutioner och ekonomisk-politiska åtgärder som exempelvis skatter, löneförhandlingssystem och arbetslöshetsersättning har betydelse.

Sysselsättningen påverkas också av friktioner i sök- och matchningsprocesserna. Matchningen på arbetsmarknaden handlar i grunden om hur utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden möter varandra. Utan en väl fungerande matchning på arbetsmarknaden finns en risk för minskad produktivitet om arbetskraften är felallokerad. Arbetstagare kan antas vara som mest produktiva i yrken som överensstämmer med deras utbildning och kompetens.

Utbudet och efterfrågan av examinerade från gymnasieskolan påverkas dels av hur många som kan och vill arbeta inom ett visst yrke och hur stor arbetsgivarnas efterfråga på personal är. Dessutom har kvalifikationerna som de examinerade har, och hur väl de motsvarar arbetsgivares krav på ny personal, betydelse för sysselsättningen.

Efterfrågan på utbildade påverkas av den strukturella och den konjunkturella utvecklingen av efterfrågan på examinerade med olika kvalifikationer. Branscher och yrken utvecklas ständigt och därmed ändras också efterfrågan på personal. I tider av högkonjunktur med generellt sett låg arbetslöshet är det enklare för unga att få det första arbetet efter gymnasieskolan och chansen att få ett arbete som överensstämmer med utbildningen är bättre. I tider av hög arbetslöshet kan det vara svårare för unga att få ett arbete och sannolikt kan det också vara svårare att få ett arbete som matchar utbildningen om konkurrensen om jobben är större.

Coronapandemin

Den svenska ekonomin påverkades kraftigt av den globala coronapandemin och de efterföljande åtgärder som vidtogs för att minska smittspridningen. Antalet varsel på arbetsmarknaden ökade kraftigt och den ekonomiska aktiviteten minskade markant. Vissa branscher drabbades hårdare än andra. Nedgången i försäljningen var påtaglig bland resebyråer, fordonsindustri, hotellverksamhet och restauranger.

Examinerade från gymnasieskolan har påverkats av coronapandemin i hög utsträckning. Unga personer har generellt en högre arbetslöshet än vuxna. Att ungdomar i regel också har en relativt kort anställningstid ökar risken att förlora jobben vid eventuella personalneddragningar. Både under 1990-talskrisen och efter den globala finanskrisen år 2008 ökade arbetslösheten för ungdomar kraftigare än för andra åldersgrupper. Under andra kvartalet 2023 uppgick arbetslöshetstalet för ungdomar i åldern 15–24 till 26,3 procent, vilket var något lägre än jämfört med andra kvartalet 2020.¹

Undersökningen 2023

Resultaten i rapporten bygger i huvudsak på en enkätundersökning som riktade sig till examinerade från gymnasieskolan 2019/20.

Undersökningen genomfördes våren 2023 under april-juli. I undersökningen ingick elever som avslutat gymnasieskolan med en examen. Elever som genomgått hela utbildningen men som inte uppfyllde kraven för examen (avgångna med studiebevis) ingick därmed inte. Bortfallet i enkätundersökningen var drygt 68 procent, vilket gör att osäkerheten i vissa uppgifter är relativt stor. Det gäller framför allt de uppgifter som redovisas uppdelat för de olika yrkesprogrammen.

¹ Motsvarande arbetslöshetstal för ungdomar i åldern 15–24 andra kvartalet 2019 uppgick till 22,7 procent och andra kvartalet 2020 29,8 procent. Mer information om arbetskraftsundersökningarna finns på SCB:s webbplats www.scb.se/am0401.

Ett kapitel i rapporten handlar om övergång till eftergymnasiala studier. Uppgifterna i det kapitlet bygger på registerbaserad statistik om *Övergången från gymnasieskola till eftergymnasiala utbildningar*.

Rapporten syftar i huvudsak till att ge svar på följande frågor:

- Hur ser sysselsättningen ut för examinerade från yrkesprogram respektive högskoleförberedande program? Hur många arbetar och hur många studerar tre år efter utbildningen?
- Hur bedömer examinerade från yrkesprogram överensstämmelsen mellan arbetet och det område som utbildningen var inriktad mot och vilken utbildningsnivå bedöms som tillräcklig för arbetet?
- Hur väl känner sig de examinerade förberedda för arbetslivet respektive för högskolestudier?
- Hur ser övergången till eftergymnasiala studier ut?

Mer information

Du hittar den här rapporten och tillhörande statistikbilagor på SCB:s webbplats (www.scb.se/uf0512). Följande statistikbilaga i Excel hör till rapporten:

- Inträdet på arbetsmarknaden. Examinerade från gymnasieskolan 2019/20. Samtliga enkätfrågor

Även Skolverket publicerar statistik och PM om elevers etablering på arbetsmarknaden. De finns tillgängliga på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Statistik om övergången till eftergymnasiala studier finns på SCB:s webbplats (www.scb.se/UF0542).

Sysselsättning tre år efter gymnasieexamen

Det här kapitlet handlar om examinerade från gymnasieskolan 2019/20 och deras sysselsättning våren 2023. De flesta resultat bygger på den enkätundersökning som genomfördes våren 2023, men det finns även tidsserier där resultaten från årets undersökning jämförs med tidigare enkätundersökningar.

De viktigaste resultaten

- Under våren 2023 hade totalt 47 procent arbete som huvudsaklig sysselsättning och 46 procent studier. Fler kvinnor studerade och fler män arbetade.
- Bland examinerade från högskoleförberedande program hade ungefär 30 procent arbete som huvudsaklig sysselsättning och 60 procent hade studier. Det var samma fördelning för kvinnor och män.
- Bland examinerade från yrkesprogram hade 80 procent arbete som huvudsaklig sysselsättning, vilket var nästan 10 procentenheter mer än vid uppföljningen 2020. Männerna arbetade i större utsträckning än kvinnorna, drygt 80 respektive drygt 70 procent.
- Knappt 60 procent av de examinerade upplevde att coronapandemin påverkat den huvudsakliga sysselsättningen på något sätt. Vid uppföljningen 2020 var motsvarande andel drygt 70 procent.
- Den vanligaste påverkan av pandemin för de examinerade från yrkesprogram var att de inte fick arbeta i den omfattning de tänkt. För de examinerade från högskoleförberedande var det att de valt att studera vidare tidigare än planerat.

Huvudsaklig sysselsättning under våren 2023

En viktig del i undersökningen är att undersöka hur stor andel av de examinerade som arbetar eller studerar. I arbete som sysselsättning ingår både anställning och egenföretagande vid mättillfället². De som inte har arbete eller studier som huvudsaklig sysselsättning är arbetssökande eller har en aktivitet via Arbetsförmedlingen³. De kan

² I enkätundersökningen var ingen mätvecka angiven. Uppgifterna avser därför hela insamlingsperioden mellan april och juli 2023.

³ Definitionen av arbetssökande och arbetslös i denna rapport är inte jämförbar med den definition av arbetslöshet som används i SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU). I AKU definieras en arbetslös som en person som är utan arbete, kan ta ett arbete och aktivt sökt arbete eller som avvaktar ett arbete som börjar inom tre månader. I enkätundersökningen fick respondenten själv avgöra om denne hade varit arbetslös eller arbetssökande.

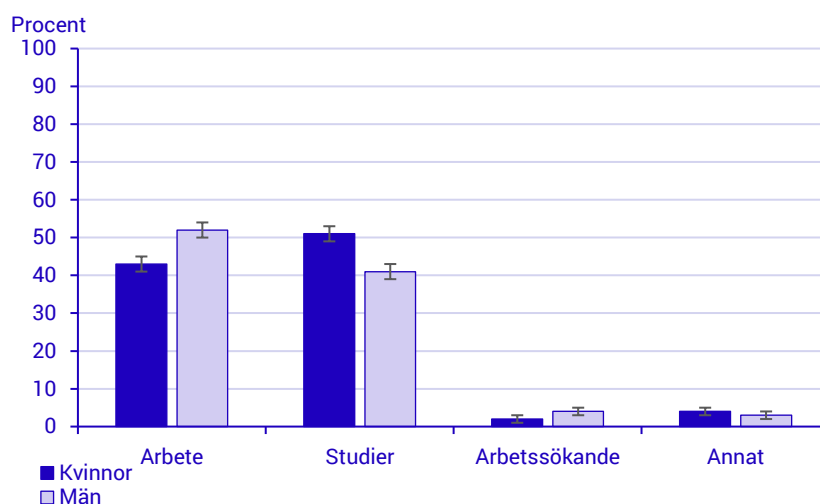
också vara helt eller delvis långvarigt sjuka, tjänstlediga eller göra något annat. Vid kortare frånvaro, mindre än tre månader, räknas den ordinarie sysselsättningen. De som hade annan huvudsaklig sysselsättning än arbete tillfrågades om de ändå arbetade något under mätperioden. Denna typ av arbete kallas för arbete som bisyssla.

Drygt nio av tio arbetade eller studerade

Våren 2023 var arbete och studier de vanligaste sysselsättningarna bland examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20. Totalt sett hade 47 procent arbete och 46 procent studier som huvudsaklig sysselsättning. Kvinnor studerade i högre utsträckning än männen, 51 procent av kvinnorna jämfört med 41 procent av männen. En högre andel män hade arbete än kvinnor, 52 procent av männen jämfört med 43 procent av kvinnorna. Totalt angav 3 procent att de var arbetsökande.

Diagram 1. Huvudsaklig sysselsättning våren 2023 efter kön

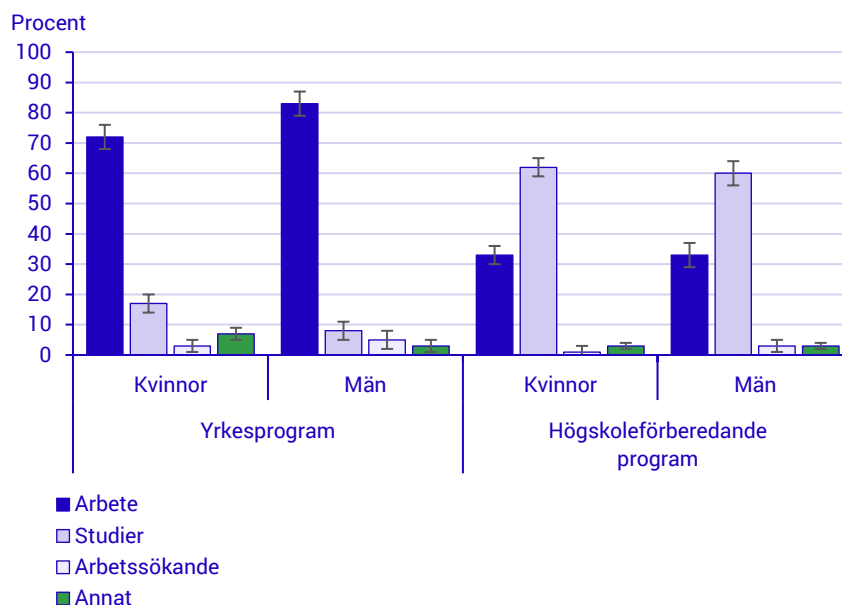
Examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20

Bland de examinerade från yrkesprogram hade nästan 8 av 10 arbete som huvudsaklig sysselsättning våren 2023. Det var en högre andel män än kvinnor som hade arbete som huvudsaklig sysselsättning och fler kvinnor än män hade studier som huvudsaklig sysselsättning.

Av de examinerade från ett högskoleförberedande program var det 6 av 10 som hade studier som huvudsaklig sysselsättning och 3 av 10 som hade arbete. Detta gäller både för kvinnor och män.

Diagram 2. Huvudsaklig sysselsättning våren 2023, efter kön och programtyp
 Examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20

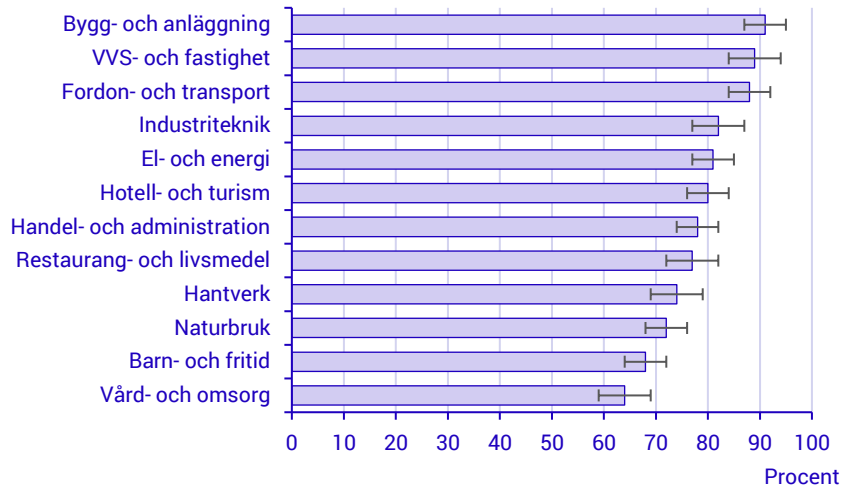
9 av 10 från Bygg- och anläggningsprogrammet arbetar

Av de examinerade från yrkesprogrammen finns det skillnader mellan de olika gymnasieprogrammen. Bland de som läst Bygg- och anläggningsprogrammet, VVS- och fastighetsprogrammet eller Fordonsprogrammet hade omkring 90 procent arbete som huvudsaklig sysselsättning. Det kan jämföras med de som läst Vård- och omsorgsprogrammet där endast omkring 65 procent hade arbete som huvudsaklig sysselsättning.

Totalt sett var det endast 1 av 10 av de examinerade från yrkesprogram där studier var den huvudsakliga sysselsättningen, men även detta varierar mellan programmen. Bland de som läst Vård- och omsorgsprogrammet, Barn-och fritidsprogrammet samt Naturbruksprogrammet var denna andel signifikant högre än genomsnittet. Majoriteten av de examinerade från dessa program var kvinnor.

Diagram 3. Andel med arbete som huvudsaklig sysselsättning våren 2023, efter gymnasieprogram

Examinerade från yrkesprogram 2019/20

Coronapandemin har fortfarande påverkan på de examinerades sysselsättning

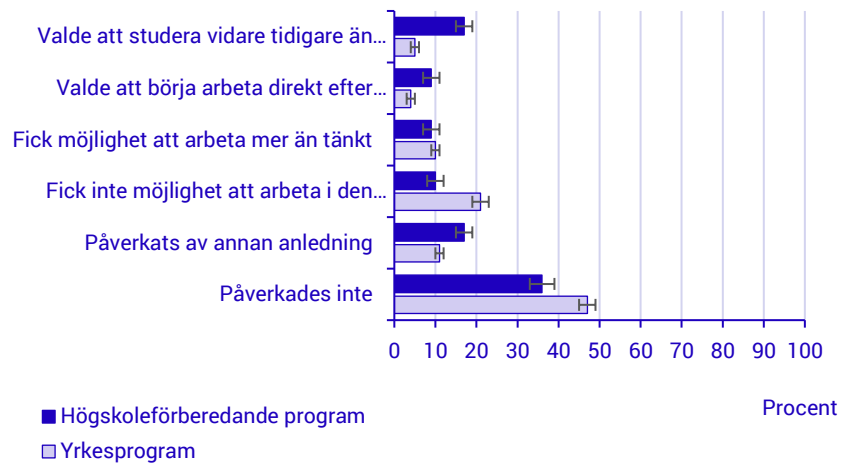
Coronapandemin och efterföljande restriktioner påverkade den svenska ekonomin och arbetsmarknaden. I uppföljningen 2023 var det knappt 60 procent som upplevde att coronapandemin påverkat den huvudsakliga sysselsättningen efter gymnasiet. Vid uppföljningen 2020 var det en något högre andel, drygt 70 procent, som upplevde att deras huvudsakliga sysselsättning påverkats på något sätt.

Av de som ansåg att deras huvudsakliga sysselsättning påverkats av coronapandemin var de vanligaste svaren att de valt att studera vidare tidigare än tänkt eller att de inte fick möjlighet att arbeta i den omfattning de tänkt.

Bland de som läst ett högskoleförberedande program var det vanligast att de valt att studera tidigare än de tänkt. För de som läst ett yrkesprogram var det däremot vanligast att de inte fick arbeta i den omfattning de tänkt. Detta mönster gäller både för kvinnorna och männen.

Diagram 4. Upplevd påverkan på huvudsaklig sysselsättning av coronapandemin, efter programtyp

Examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20

Bland de som läst ett yrkesprogram var det även vissa skillnader i hur coronapandemin påverkat den huvudsakliga sysselsättningen mellan de olika gymnasieprogrammen. Bland de som läst Restaurang- och livsmedelsprogrammet eller Hantverksprogrammet var det ungefär 40 procent som ansåg att de inte fått möjlighet att arbeta i den omfattning de hade tänkt. De som läst Vård- och omsorgsprogrammet påverkades på ett helt annat sätt. Bland dem var det endast ungefär 10 procent som ansåg att de inte fick möjlighet att arbeta i den omfattning de tänkt. Däremot var det 25 procent som fick möjlighet att arbeta mer än de tänkt.

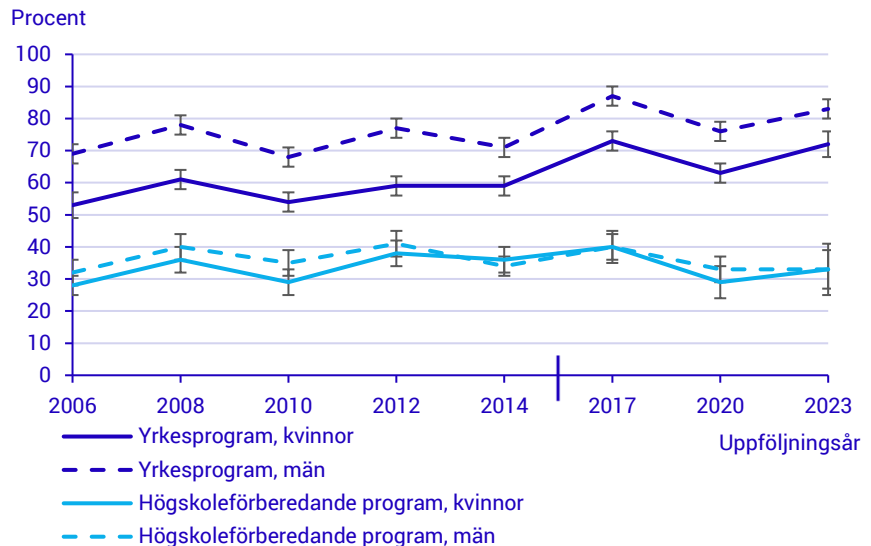
Andelen med arbete ökar bland de från yrkesprogram

Andelen examinerade med arbete som huvudsaklig sysselsättning var på ungefär samma nivå uppföljningsåren 2020 och 2023, omkring 45 procent. Det är dock inte i samma nivå som uppföljningsåret 2017 då det var hela 54 procent som hade arbete som huvudsaklig sysselsättning.

Andelen som hade arbete som huvudsaklig sysselsättning ökade för examinerade från yrkesprogram mellan 2020 och 2023 från 71 till 79 procent. Andelen är därmed åter på samma nivå som 2017. För examinerade från högskoleförberedande program är andelen däremot drygt 30 procent både 2020 och 2023, vilket är en lägre andel än 2017.

Diagram 5. Andel med arbete som huvudsaklig sysselsättning tre år efter gymnasieskolan, efter programtyp och kön

Elever med slutbetyg från gymnasieskolan läsåren 2002/03–2010/11, examinerade från gymnasieskolan läsåren 2013/14–2019/20

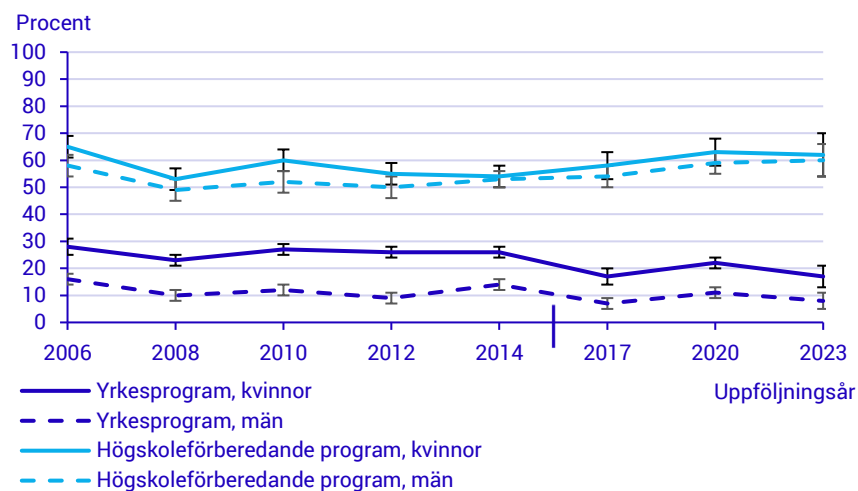
En ny gymnasiereform infördes 2011, vilken gäller från och med uppföljningsomgången 2017. Jämförelser av resultat för examinerade från den gamla och den nya gymnasieskolan måste göras med försiktighet.

Andelen som studerar är fortsatt högre bland kvinnor än bland män

Andelen examinerade med studier som huvudsaklig sysselsättning är totalt sett ungefär densamma för uppföljningsåren 2020 och 2023, omkring 45 procent. I jämförelse med 2017 är det en ökning då det var 40 procent som uppgav studier som huvudsaklig sysselsättning. En eventuell förklaring till det kan vara coronapandemins effekter då flera valde att studera vidare samt satsningar på lärosätenas kursutbud och att fler kurser gick att studera på distans. Under hela perioden har andelen med studier som huvudsaklig sysselsättning varit högre för kvinnor än för män totalt sett och för de som läst yrkesförberedande program. För de som läst högskoleförberedande program är andelen ungefär densamma för kvinnor och män.

Diagram 6. Andel med studier som huvudsaklig sysselsättning tre år efter gymnasieskolan, efter programtyp och kön

Elever med slutbetyg från gymnasieskolan läsåren 2002/03 - 2010/11, examinerade från gymnasieskolan läsåren 2013/14 – 2019/20

En ny gymnasiereform infördes 2011, vilken gäller från och med uppföljningsomgången 2017. Jämförelser av resultat för examinerade från den gamla och den nya gymnasieskolan måste göras med försiktighet.

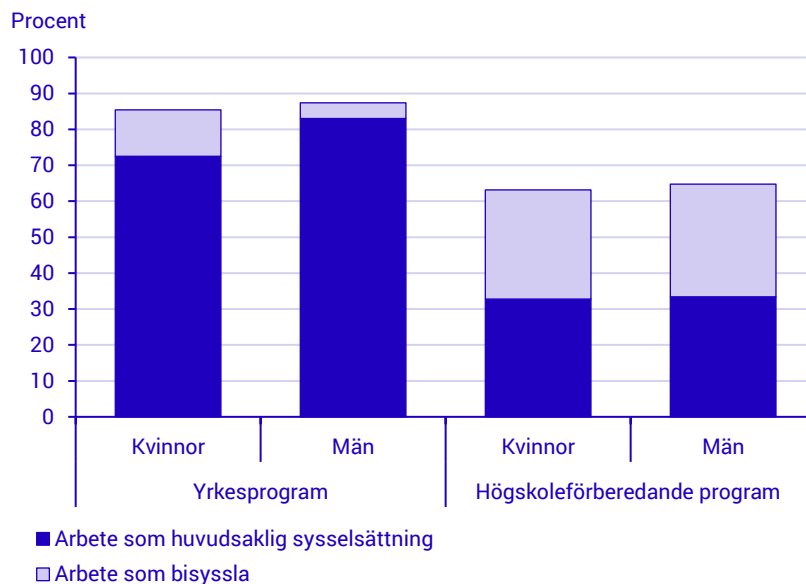
Nästan hälften arbetar vid sidan av sina studier

Av de examinerade från gymnasieskolan hade nästan 5 av 10 arbete som huvudsaklig sysselsättning, men totalt sett hade 7 av 10 någon form av arbete våren 2023. I gruppen som hade någon form av arbete ingår både de som hade arbete som huvudsaklig sysselsättning och de som hade arbete som bisyssla.

För examinerade från yrkesprogram hade nästan 9 av 10 någon form av arbete under våren 2023. Motsvarande andel för examinerade från högskoleförberedande program uppgick till drygt 6 av 10. Andelen som hade ett arbete som bisyssla var större för examinerade från högskoleförberedande program jämfört med examinerade från yrkesprogram. Detta beror på att en större andel av de examinerade från högskoleförberedande program har studier som huvudsaklig sysselsättning.

Diagram 7. Arbete som huvudsaklig sysselsättning eller bisyssla våren 2023, efter programtyp och kön

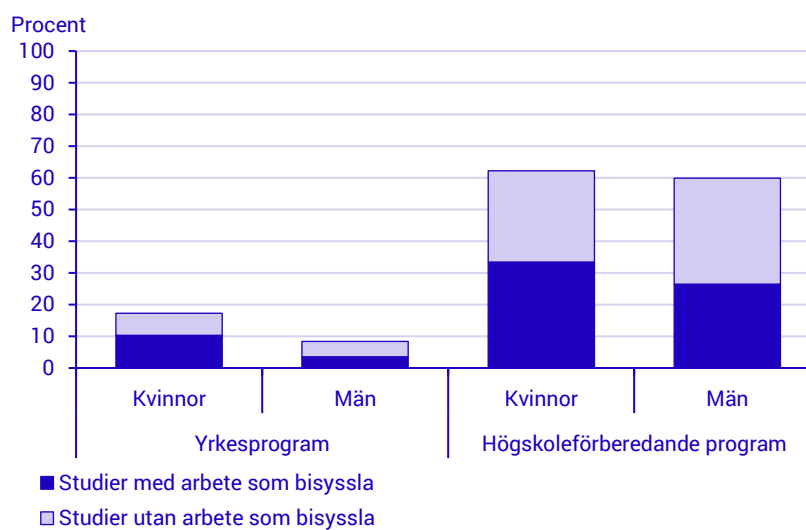
Examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20

Av de examinerade som under våren 2023 hade studier som huvudsaklig sysselsättning hade nästan hälften arbete vid sidan av sina studier. Andelen som hade arbete som bisyssla vid sidan om sina studier varierade inte mellan programtyperna. Däremot hade kvinnor arbete vid sidan av sina studier i större utsträckning än män, både bland examinerade från yrkesprogram och högskoleförberedande program.

Diagram 8. Studier som huvudsaklig sysselsättning våren 2023, efter förekomst av arbete som bisyssla, programtyp och kön

Examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20

Matchning på arbetsmarknaden

Det här kapitlet handlar om examinerade från gymnasieskolan 2019/20 som har någon form av arbete våren 2023 och om hur arbetet överensstämmer med utbildningen, vilken utbildningsnivå som är tillräcklig för att utföra arbetsuppgifterna och om de känner sig förberedda för arbetslivet. För överensstämmelse och utbildningsnivå presenteras även tidsserier där examinerade från gymnasieskola 2019/20 jämförs med tidigare årskullar examinerade från gymnasieskolan. Detta avsnitt fokuserar på matchningen för de som läst yrkesprogram då det framför allt är de som gått vidare till arbete.

De viktigaste resultaten

- Drygt hälften av de med examen från yrkesprogram som arbetade hade ett arbete som överensstämde helt eller till stor del med sin utbildning. Nästan en tredjedel uppgav att deras arbete inte alls stämde överens med deras utbildning.
- Bland examinerade från yrkesprogram med ett arbete ansåg 8 av 10 att gymnasieutbildning var en tillräcklig utbildningsnivå för att utföra sitt jobb.
- Bland examinerade från yrkesprogram bedömde ungefär hälften som hade ett arbete som helt eller till stor del överensstämde med utbildningen att de i stor utsträckning fått lära sig det som behövs.
- För examinerade från yrkesprogram som hade ett arbete som till helt eller till stor del överensstämde med utbildningen hade 60 procent haft stor nytta av yrkesämnena.
- 1 av 3 examinerade från yrkesprogram ansåg att gymnasieutbildningen i stor utsträckning förberett dem för arbetslivet.

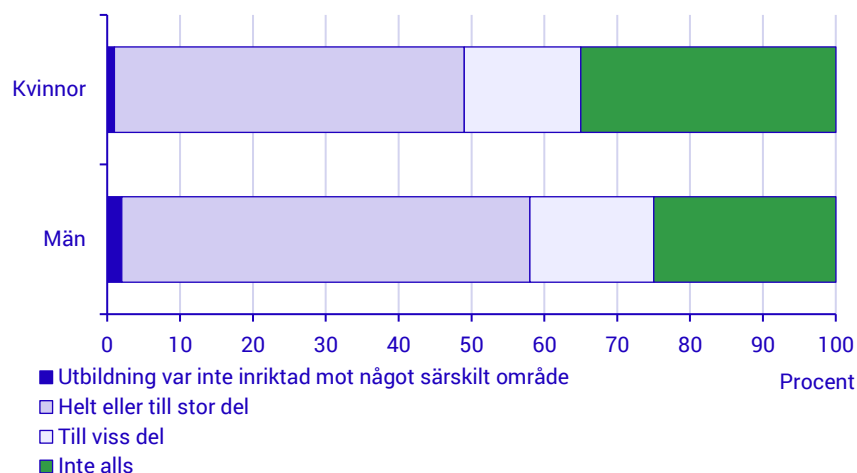
Drygt hälften av de med yrkesexamen som arbetar har ett arbete som överensstämmer väl med utbildningen

Examinerade som hade någon form av arbete (oavsett omfattning) fick frågan om deras arbete överensstämde med den inriktning som gymnasieutbildningen hade.

Bland examinerade från yrkesprogram som arbetade hade drygt hälften ett arbete som överensstämde helt eller till stor del med deras utbildning. Nästan 3 av 10 angav dock att deras arbete inte alls överensstämde med utbildningens inriktning. Det fanns vissa skillnader mellan kvinnor och män i arbetets överensstämmelse med

utbildningen. Det var vanligare bland män än bland kvinnor att arbetet överensstämde helt eller till stor del med utbildningen. Att arbetet inte alls överensstämde med utbildningens inriktning var däremot vanligare bland kvinnorna än bland männen. Liknande skillnader mellan könen observerades även vid den föregående uppföljningen 2020.

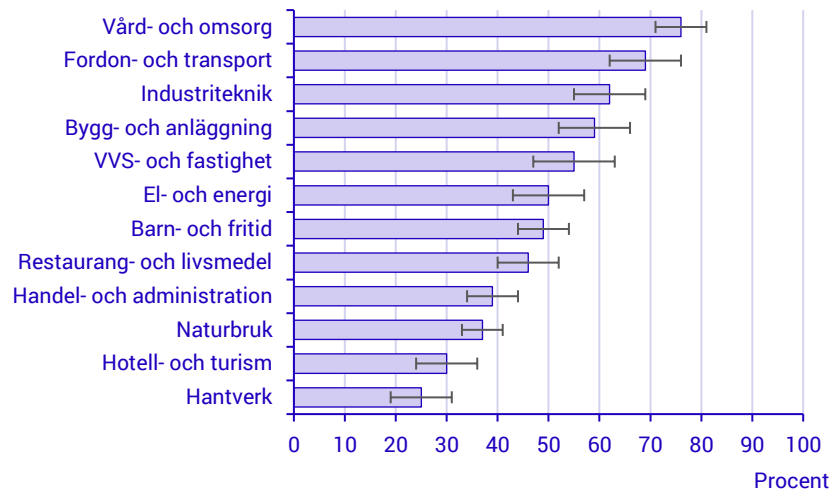
Diagram 9. Överensstämmelse mellan arbete och utbildningens inriktning, efter kön
Examinerade från yrkesprogram läsåret 2019/20 med någon form av arbete våren 2023

Bland de som läst ett yrkesprogram var det stora skillnader i överensstämmelse mellan arbete och utbildningens inriktning mellan de olika gymnasieprogrammen. Bland de som läst Vård- och omsorgsprogrammet var det nästan 80 procent som hade ett arbete som helt eller till stor del överensstämde med utbildningen. Det kan jämföras med de som läst Hantverksprogrammet där denna andel var 25 procent. Bland dem var det däremot 60 procent som hade ett arbete som inte alls stämde överens med utbildningen. Detta var en signifikant högre andel än för alla de andra programmen.

Diagram 10. Andel där arbete och utbildningens inriktning helt eller till stor del stämmer överens, efter gymnasieprogram

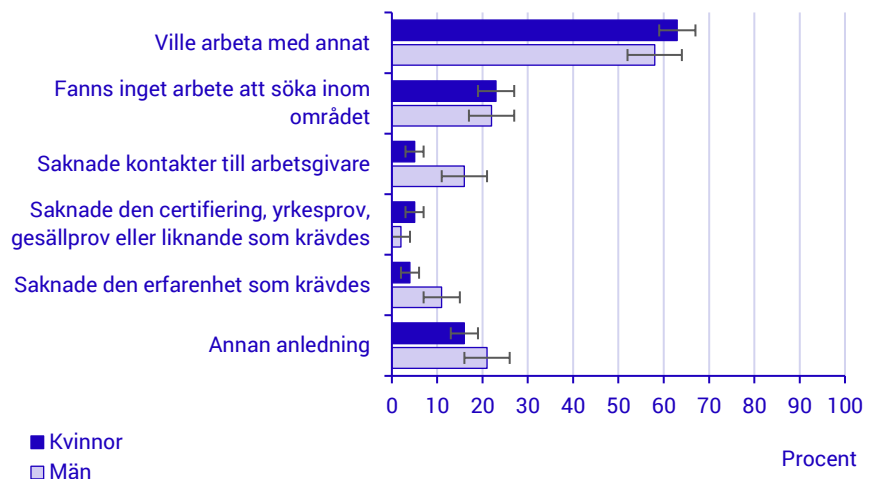
Examinerade från yrkesprogram läsåret 2019/20 med någon forma av arbete våren 2023

Av de som uppgav att deras arbete inte alls överensstämde med sin utbildning uppgav drygt 60 procent att detta berodde på att de ville arbete med något annat. Detta var det enskilt vanligaste skälet.

Diagram 11. Skäl till att arbetet inte överensstämmer med utbildningens inriktning, efter kön

Examinerade från yrkesprogram läsåret 2019/20 med någon forma av arbete våren 2023 som inte alls överensstämmer med utbildningens inriktning.

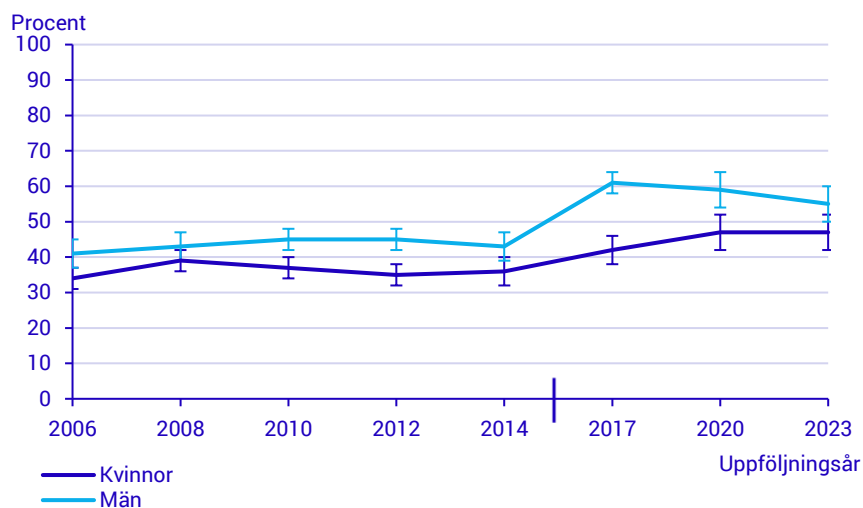
Fortsatt hög överensstämmelsen mellan gymnasieutbildning och arbete

Andelen examinerade från yrkesprogram med arbete som överensstämde helt eller till stor del med utbildningen har under de tre senaste uppföljningsåren varit något högre än tidigare. En möjlig förklaring kan vara gymnasiereformen som trädde i kraft 2011. För både kvinnor och män är andelen signifikant högre 2023 jämfört med 2014.

Däremot fanns det inga statistiskt signifikanta skillnader mellan uppföljningsåren 2017–2023, varken totalt sett eller för respektive kön.

Diagram 12. Andel med arbete som överensstämmer helt eller till största delen med gymnasieutbildningen tre år efter gymnasieskolan efter examen efter kön

Elever med slutbetyg från yrkesförberedande program läsåren 2000/01 – 2010/11, examinerade från yrkesprogram läsåren 2013/14 – 2019/20

En ny gymnasiereform infördes 2011, vilken gäller från och med uppföljningsomgången 2017. Jämförelser av resultat för examinerade från den gamla och den nya gymnasieskolan måste göras med försiktighet.

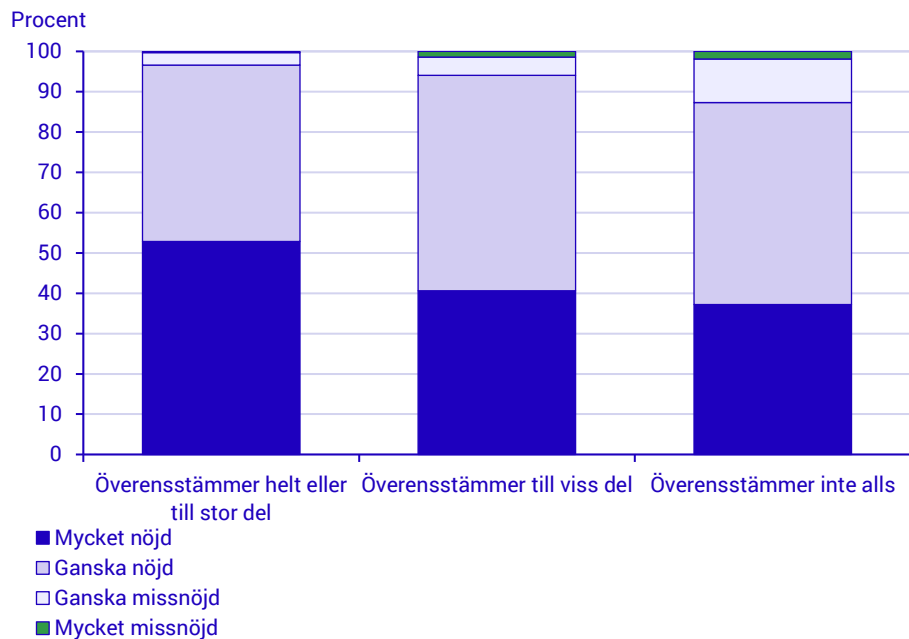
Drygt 9 av 10 är nöjda med sitt arbete

Av de som läst ett yrkesprogram var drygt 9 av 10 mycket eller ganska nöjda med sitt arbete. Detta gällde både för kvinnor och män. Totalt sett uppgav endast en procent att de var mycket missnöjda med sitt arbete.

Över hälften av de examinerade från yrkesprogram som hade ett arbete som överensstämde helt eller till stor del med utbildningen var mycket nöjda med sitt arbete. Bland de som hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen var ändå nästan en tredjedel mycket nöjda med sitt arbete.

Diagram 13. Tillfredsställelse med sitt arbete, efter överensstämmelse mellan arbete och utbildningens inriktning

Examinerade från yrkesprogram 2019/20 med någon form av arbete våren 2023

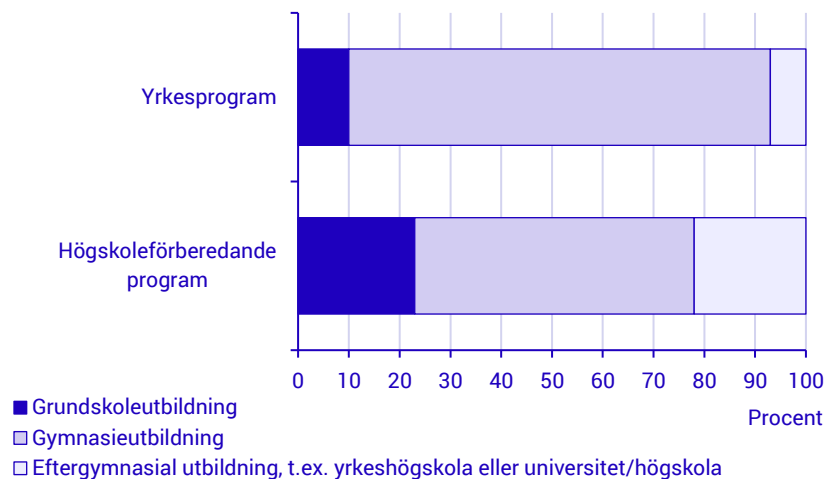

Gymnasieutbildningen bedöms tillräcklig av de flesta

Av de examinerade med någon form av arbete under våren 2023 ansåg ungefär 65 procent att deras arbete krävde en gymnasieutbildning. Knappt 20 procent ansåg att en grundskoleutbildning var tillräcklig för deras arbete medan en ungefär lika stor andel ansåg att deras arbete krävde en eftergymnasial utbildning. Det fanns dock vissa skillnader mellan examinerade från yrkesprogram och högskoleförberedande program. Examinerade från yrkesprogram ansåg i större utsträckning att gymnasieutbildning var en tillräcklig utbildningsnivå för att utföra sitt jobb. Både andelen som ansåg att deras arbete krävde en grundskoleutbildning respektive en eftergymnasial utbildning var högre bland de som läst ett högskoleförberedande program. Det här mönstret gäller både för dem med arbete som huvudsyssla och för dem där arbetet var en bisyssla. En del av de examinerade kan ha hunnit studera vidare på eftergymnasial nivå och det kan vara därför de hade ett arbete som krävde en eftergymnasial utbildning.

Diagram 14. Tillräcklig utbildningsnivå för att utföra arbetet, efter programtyp

Examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20 med någon form av arbete våren 2023

Examinerade som ansåg att de hade ett arbete som kräver eftergymnasial utbildning eller en gymnasieutbildning är i högre utsträckning mycket nöjda med sitt arbete jämfört med examinerade med ett arbete som de ansåg krävde en grundskoleutbildning. Detta gäller framför allt de som läst yrkesprogram. Bland de som läst högskoleförberedande program är de som har ett arbete som kräver en eftergymnasial utbildning mycket nöjda i högre utsträckning än övriga.

Diagram 15. Tillfredsställelse med sitt arbete, efter tillräcklig utbildningsnivå för att utföra arbetet

Examinerade från yrkesprogram 2019/20 med någon form av arbete våren 2023

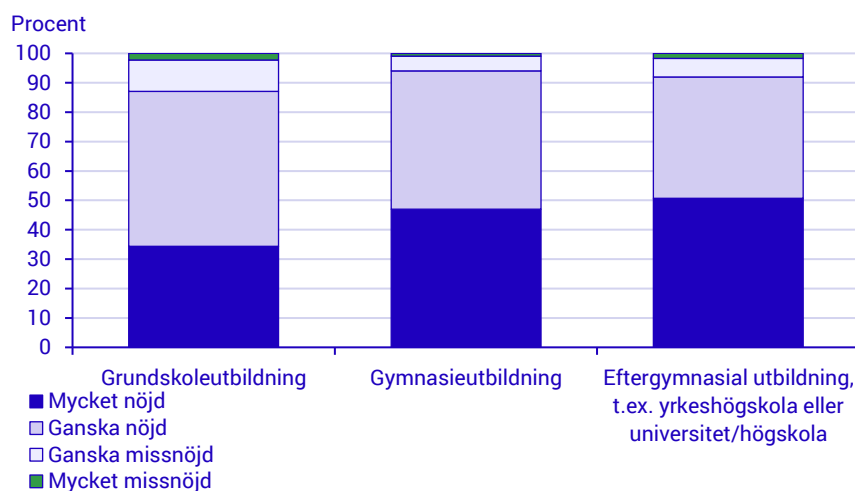
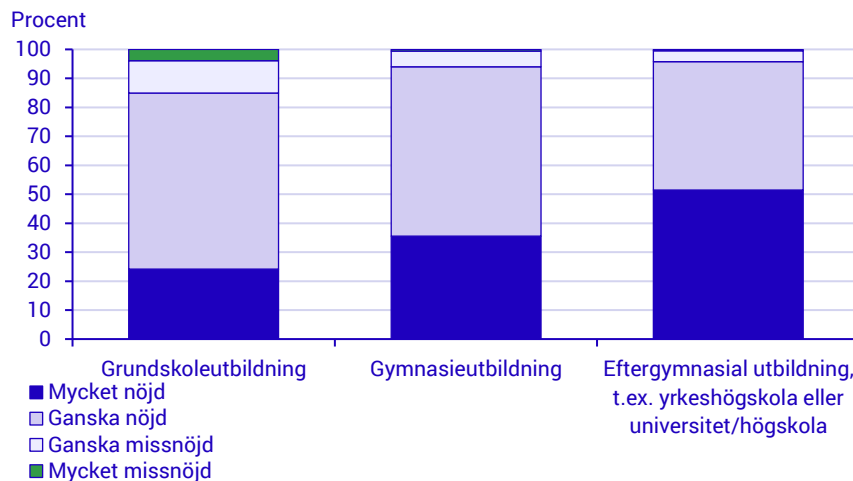

Diagram 16. Tillfredsställelse med sitt arbete, efter tillräcklig utbildningsnivå för att utföra arbetet

Examinerade från högskoleförberedande program 2019/20 med någon form av arbete våren 2023

Totalt sett var de allra flesta mycket eller ganska nöjda med sitt arbete oberoende av vilken utbildningsnivå som bedömdes vara tillräcklig för att utföra arbetet. Mest nöjda var de med examen från yrkesprogram. Av dem var nästan hälften mycket nöjda med sitt arbete. Bland de som läst ett högskoleförberedande program var knappt 4 av 10 mycket nöjda.

Trenden att färre har arbete som endast kräver grundskoleutbildning håller i sig

Andelen med någon form av arbete som bedömde att gymnasieutbildning var en tillräcklig utbildningsnivå för deras arbete har legat någorlunda konstant över tid. Sedan uppföljningen 2017 har dock denna andel legat på en något högre nivå än tidigare bland de som läst på ett yrkesprogram. Bland dem var det tidigare drygt 7 av 10 som ansåg att en gymnasieutbildning var tillräcklig för att utföra sitt arbete. Sedan 2017 har ungefär 8 av 10 gjort denna bedömning. Mellan åren 2004 till 2012 var det i stället fler som bedömde att grundskola var en tillräcklig utbildningsnivå.

För examinerade från högskoleförberedande program finns inte samma tydliga förändring vad gäller andelen som ansåg att en gymnasieutbildning är tillräcklig för att utföra sitt arbete. Andelen har legat vid knappt 6 av 10 sedan 2004. Däremot har det, i uppföljningarna sedan 2017, varit en högre andel som bedömde att högskoleutbildning krävdes för deras arbete och en lägre andel som bedömde att det räckte med grundskoleutbildning.

Både bland de som läst yrkesprogram och högskoleförberedande program har andelen som ansåg att deras arbete kräver en lägre utbildningsnivå (grundskola) varit större än de som ansåg att det kräver en högre utbildning (högskola) under hela tidsperioden. Således ansåg en större andel att de var överkvalificerade för sitt arbete än

underkvalificerade. Skillnaden har dock minskat över tiden och bland de som läst högskoleförberedande program har skillnaden inte varit signifikant i de tre senaste undersökningarna.

Diagram 17. Tillräcklig utbildningsnivå för att utföra arbetet tre år efter gymnasieskolan
Elever med slutbetyg från yrkesförberedande program läsåren 2000/01.-.2010/11, examinerade från yrkesprogram läsåren 2013/14 – 2019/20

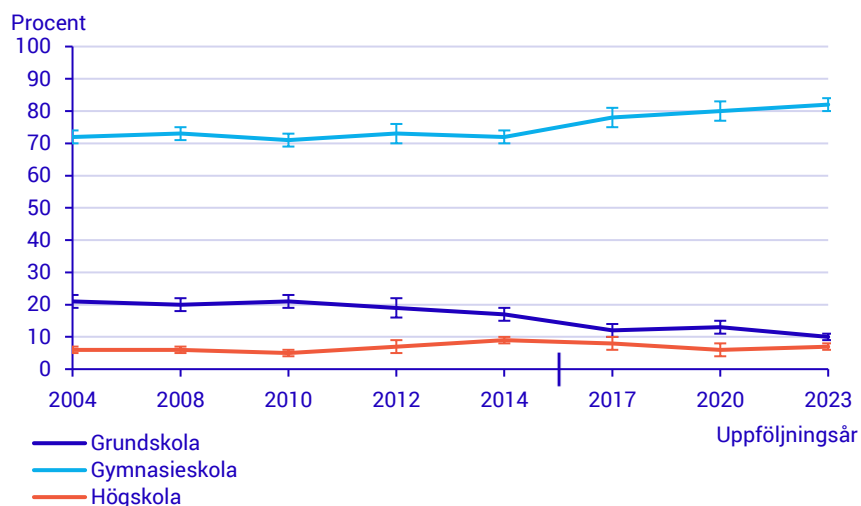
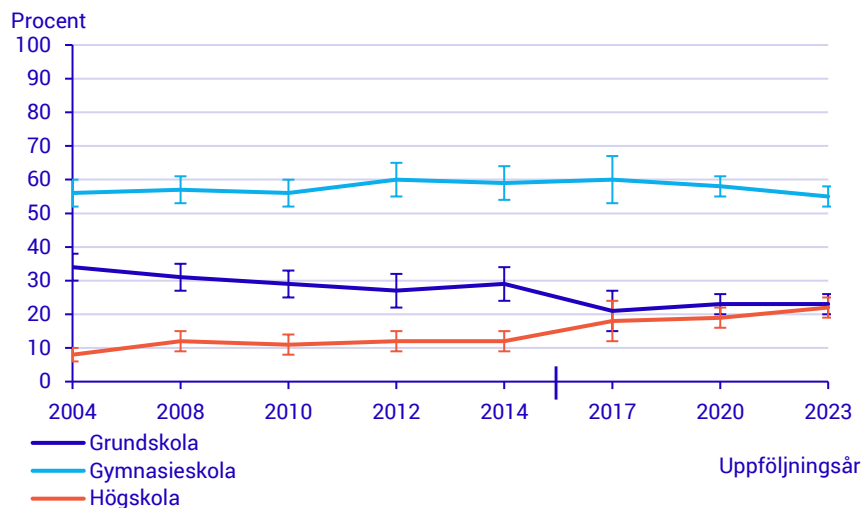

Diagram 18. Tillräcklig utbildningsnivå för att utföra arbetet tre år efter gymnasieskolan
Elever med slutbetyg från studieförberedande program läsåren 2000/01.-.2010/11, examinerade från högskoleförberedande program läsåren 2013/14 – 2019/20

Hälften från yrkesprogram med matchande arbeten har fått lära sig det som behövs

Drygt en tredjedel av de examinerade från yrkesprogram ansåg att de i stor utsträckning fått lära sig det som behövs för att utföra sitt arbete. Nästan hälften ansåg att de i viss utsträckning fått lära sig det som behövs. Knappt 20 procent tyckte att de inte alls fått lära sig det som behövs.

Bedömningen av om man fått lära sig det som behövs för att utföra de huvudsakliga arbetsuppgifterna påverkas av i vilken grad arbetet överensstämmer med utbildningens inriktning. Bland examinerade från yrkesprogram som hade ett arbete som helt eller till stor del överensstämde med utbildningen bedömde ungefär hälften att de i stor utsträckning fått lära sig det som behövs och nästan alla att de åtminstone i viss utsträckning fått lära sig det som behövs.

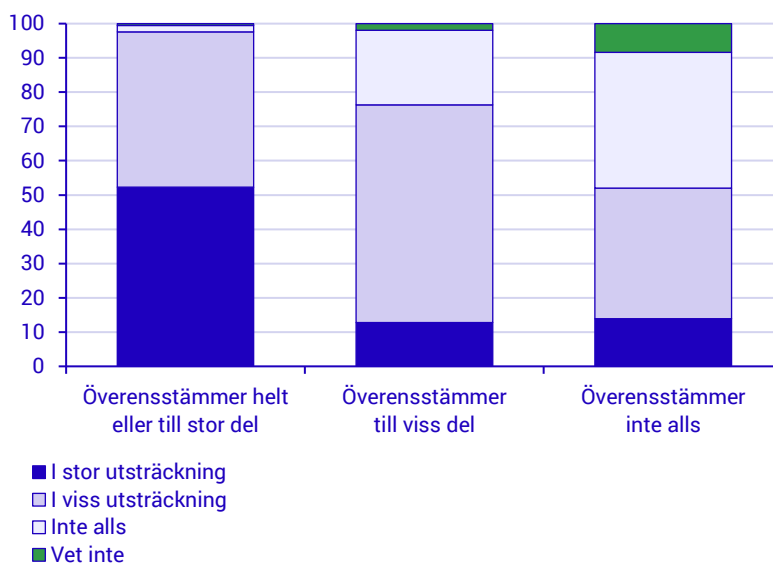
Andelen som tyckte att de i stor utsträckning fått lära sig det som behövs var ungefär lika stor bland examinerade som hade arbete som till viss del eller inte alls överensstämde med utbildningen (drygt 1 av 10). Andelen som bedömde att de inte alls hade fått lära sig det som behövs var dock avsevärt större bland de som arbetade med något helt annat än utbildningen var inriktad mot.

Dessa mönster stämmer väl överens med resultat från uppföljning som genomfördes våren 2020.

Diagram 19. Bedömning av i vilken utsträckning man på gymnasieutbildningen fått lära sig det som behövs för att utföra de huvudsakliga arbetsuppgifterna, efter hur väl arbetet överensstämmer med utbildningens inriktning

Examinerade från yrkesprogram 2019/20 med någon form av arbete våren 2023

Procent

6 av 10 av de med matchande arbeten har stor nytta av yrkesämnena

Av de examinerade från yrkesprogram ansåg 4 av 10 att de haft stor nytta av sina yrkesämnen för att utföra sina huvudsakliga arbetsuppgifter. En lika stor andel hade viss nytta av yrkesämnena medan nästan 2 av 10 inte hade haft någon nytta av dem.

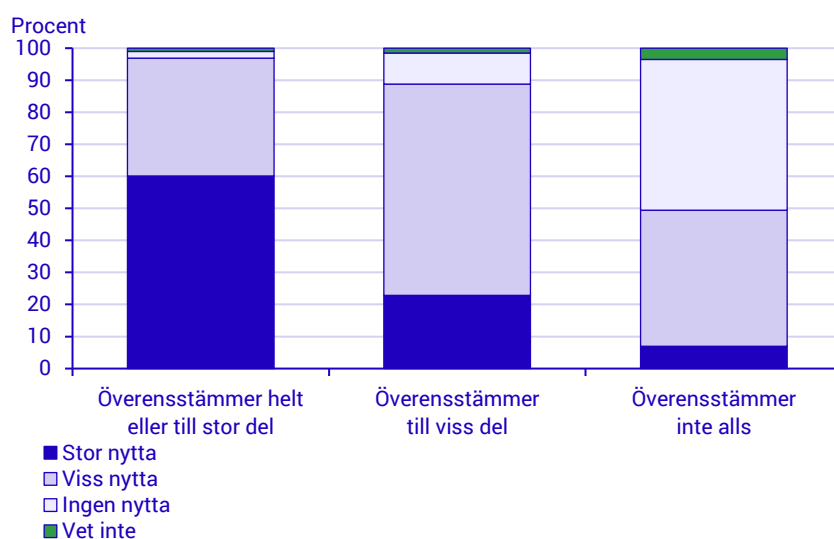
Nyttan av yrkesämnena i arbetet samvarierar i hög utsträckning med arbetets överensstämmelse med utbildningen. För examinerade som

hade ett arbete som helt eller till stor del överensstämde med utbildningen hade 60 procent stor nytta av yrkesämnena.

För examinerade där arbetet överensstämde till viss del eller inte alls hade en fjärdedel respektive en tiondel stor nytta av yrkesämnena. Andelen examinerade som inte hade någon nytta av yrkesämnena var som störst för de som hade ett arbete som inte alls överensstämde med sin utbildning. Nästan hälften av dem hade ingen nytta alls av yrkesämnena i sitt arbete.

Jämfört med uppföljningen som genomfördes våren 2020 har skillnaderna mellan de med stor respektive ingen överensstämmelse mellan arbetet och utbildningens inriktning ökat när det gäller hur stor nytta man haft av yrkesämnena. Det beror på att andelen som hade stor nytta av sina yrkesämnen minskat bland de med arbete som inte alls överensstämmer med utbildningen.

Diagram 20. Bedömning av yrkesämnenas nytta för att genomföra sina huvudsakliga arbetsuppgifter, efter hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen
Examinerade från yrkesprogram 2019/20 med någon form av arbete våren 2023

Ungefär 1 av 3 examinerade från yrkesprogram ansåg att utbildningen i stor utsträckning förberett dem för arbetslivet

Bland de examinerade från yrkesprogram ansåg 34 procent att gymnasieutbildningen förberett dem för arbetslivet i stor utsträckning och ytterligare 51 procent i viss utsträckning. För examinerade från högskoleförberedande program var motsvarande andelar 12 respektive 59 procent.

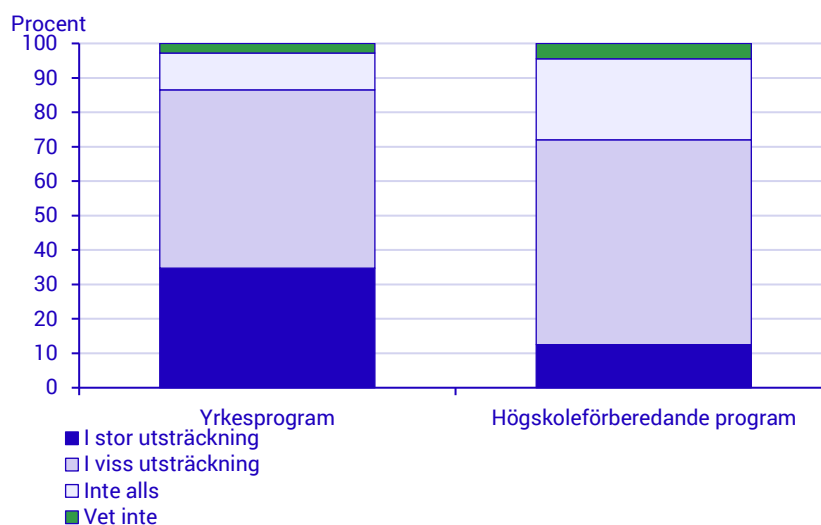
Andelen som inte alls ansåg att gymnasieutbildningen förberett dem för arbetslivet är större för examinerade från högskoleförberedande program jämfört med examinerade från yrkesprogram. Andelen var 23

procent bland de examinerade från högskoleförberedande program och 10 procent bland examinerade från yrkesprogram.

Det fanns inga statistiskt signifikanta skillnader mellan könen för i vilken utsträckning man ansåg att gymnasieutbildningen förberett för arbetslivet, varken totalt sett eller inom respektive programtyp.

Diagram 21. Utsträckning i vilket de examinerade tyckte att gymnasieutbildningen förberett för arbetslivet, efter programtyp

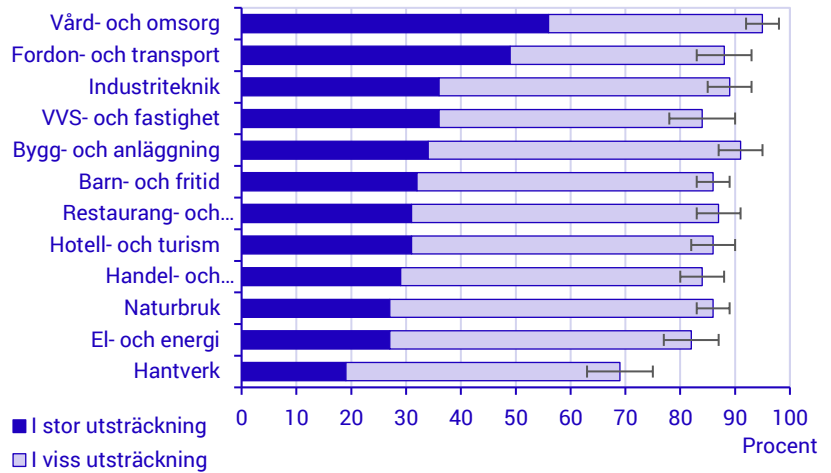
Examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20 med någon form av arbete våren 2023

Bland de som läst ett yrkesprogram fanns det skillnader mellan de olika gymnasieprogrammen angående hur förberedd för arbetslivet de examinerade kände sig. Bland de som läst Vård- och omsorgsprogrammet samt Fordon- och transportprogrammet ansåg omkring hälften att gymnasieutbildningen förberett dem för arbetslivet i stor utsträckning. Bland de som läst Hantverksprogrammet var motsvarande andel omkring 20 procent. Bland dem var det endast knappt 70 procent som ansåg att de åtminstone i viss utsträckning var förberedda för arbetslivet. Det var en signifikant lägre andel än för alla de övriga programmen.

Diagram 22. Utsträckning i vilket de examinerade tyckte att gymnasieutbildningen förberett för arbetslivet, efter gymnasieprogram

Examinerade från yrkesprogram läsåret 2019/20 med någon form av arbete våren 2023

Det redovisade konfidensintervallet avser andelen som var förberedda för arbetslivet i stor eller i viss utsträckning.

Sysselsättning efter gymnasieexamen och framöver

Det här kapitlet handlar om examinerade från gymnasieskolan 2019/20 och deras sysselsättning från att de gick ut gymnasiet och fram till och med våren 2023. Resultat bygger på den enkätundersökning som genomfördes under våren 2023.

De viktigaste resultaten

- Hälften av de examinerade från yrkesprogram arbetade eller hade tidigare arbetat på en arbetsplats där de under gymnasietiden genomfört arbetsplatsförlagt lärande (APL), praktik eller lärlingsutbildning. Andelen var större bland män än bland kvinnor.
- Drygt 30 procent av männen från yrkesprogram har eller har haft en lärlingsanställning efter gymnasieskolan. Motsvarande andel för kvinnor var drygt 10 procent.
- Hälften av de examinerade från yrkesprogram arbetade kvar på sitt första varaktiga arbete våren 2023, vilket var ungefär 10 procentenheter fler än bland de examinerade från högskoleförberedande program.
- Tiden det tog att få ett varaktigt arbete var kortare för de examinerade från yrkesprogram än för de från högskoleförberedande program.
- Ungefär 4 av 10 examinerade hade någon gång varit arbetslösa sedan de avslutade sin utbildning.

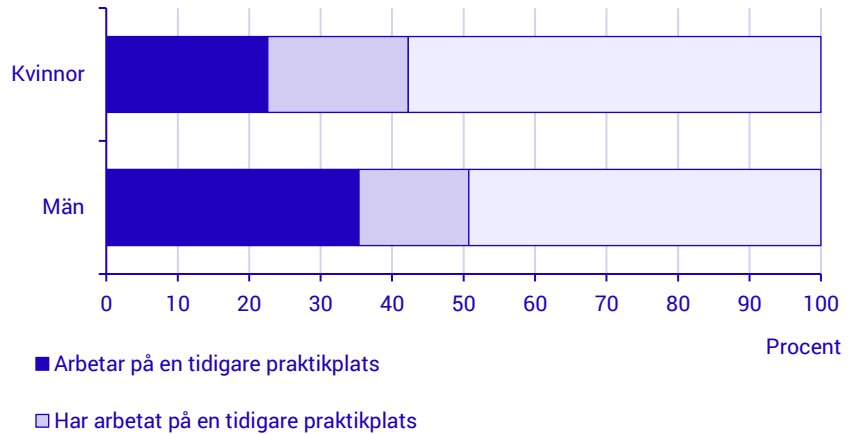
Hälften har fått arbete på tidigare praktikplats

Hälften av de examinerade från yrkesprogram arbetade eller hade tidigare arbetat på en arbetsplats där de under gymnasietiden genomfört arbetsplatsförlagt lärande (APL), praktik eller lärlingsutbildning. En större andel män än kvinnor arbetade på en arbetsplats där de genomfört APL eller liknande. Bland männen arbetade under våren 2023 drygt 3 av 10 vid en sådan arbetsplats medan motsvarande andel för kvinnor var drygt 2 av 10. Andelen kvinnor som aldrig arbetat på en sådan arbetsplats var dessutom större jämfört med män.

Jämfört med uppföljningsåret 2020 finns inga statistiskt signifikanta skillnader för andelen som uppgav att de arbetade eller tidigare arbetat på arbetsplats där de gjort praktik.

Diagram 23. Arbete på arbetsplats där de examinerade genomfört APL, praktik eller lärlingsutbildning⁴, efter kön

Examinerade från yrkesprogram läsåret 2019/20

Drygt 3 av 10 män med examen från yrkesprogram har haft lärlingsanställning

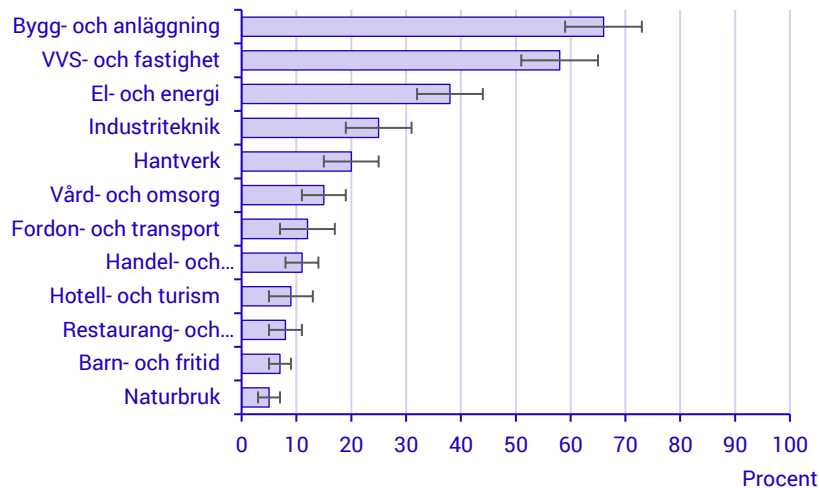
En fjärdedel av de examinerade från yrkesprogram var våren 2023 anställda eller hade tidigare varit anställda som lärlingar.

Lärlingsanställningar var vanligast för examinerade från Bygg- och anläggningsprogrammet, VVS- och fastighetsprogrammet samt El- och energiprogrammet. För examinerade vid Bygg- och anläggningsprogrammet var det nästan 7 av 10 som har eller hade haft en lärlingsanställning. Bland de examinerade från yrkesprogram var lärlingsanställningar vanligare bland män än bland kvinnor. En tredjedel av männen har eller har haft en lärlingsanställning efter att ha examinerats från gymnasieskolan. Motsvarande andel för kvinnor var drygt en tiondel.

⁴ Benämnt som praktikplats i diagrammet.

Diagram 24. Andel som har eller har haft en anställning som lärling efter gymnasieskolan, efter gymnasieprogram

Examinerade från yrkesprogram läsåret 2019/20

Bland examinerade från högskoleförberedande program var det totalt 7 procent som har eller har haft en lärlingsanställning efter gymnasiet. Dessa utgörs troligtvis av så kallade företagslärlingar som inte genomfört en grundutbildning inom området och i stället genomför hela utbildningen på företaget.

Nio av tio examinerade från yrkesprogram har haft ett varaktigt arbete sedan examen

Runt 8 av 10 har någon gång sedan de examinerats från gymnasieskolan haft ett varaktigt arbete, det vill säga ett arbete som varat i minst 6 månader. Andelen som haft ett sådant varaktigt arbete var större för examinerade från yrkesprogram jämfört med högskoleförberedande program. För examinerade från yrkesprogram har nästan 9 av 10 haft ett varaktigt arbete. Motsvarande andel bland examinerade från högskoleförberedande program var nästan 8 av 10. Andelen som haft ett varaktigt arbete var något högre för kvinnor än för män. Bland examinerade från högskoleförberedande program var det dock ingen signifikant skillnad mellan könen.

Hälften har ett varaktigt arbete inom tre månader efter examen

Hälften av de examinerade hade fått ett varaktigt arbete redan innan de slutat skolan eller mindre än 3 månader efter examen.

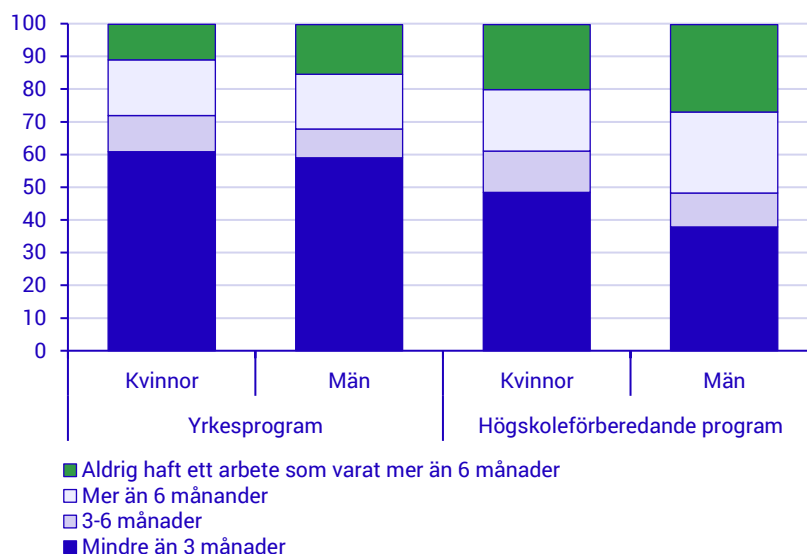
För examinerade från yrkesprogram var tiden till det första varaktiga arbetet kortare jämfört med examinerade från högskoleförberedande program. För 6 av 10 av dem tog det mindre än tre månader att få ett varaktigt arbete. Motsvarande andel bland examinerade från högskoleförberedande program var 4 av 10. För de examinerade från högskoleförberedande program var andelen som fått ett varaktigt arbete

inom tre månader högre bland kvinnor än bland män. För examinerade från yrkesprogram fanns ingen sådan skillnad. Vid uppföljningen 2020 var denna andel något högre bland män än bland kvinnor.

Andelen som fick arbetet först efter mer än 6 månader var något lägre bland examinerade från yrkesprogram än bland examinerade från högskoleförberedande program.

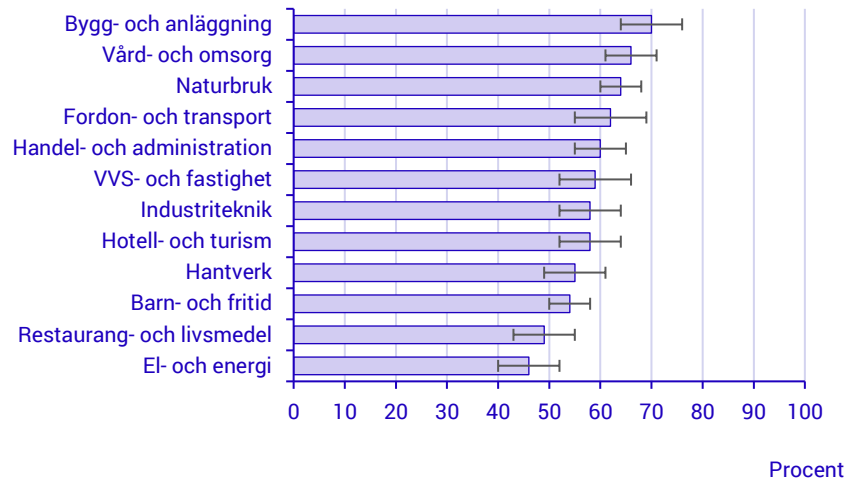
Diagram 25. Tid till arbete som varade minst sex månader, efter programtyp och kön
Examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20

Procent

Hur lång tid det tog att få ett varaktigt arbete skiljer sig mellan de olika yrkesprogrammen. Bland de examinerade från Bygg- och anläggningsprogrammet samt Vård- och omsorgsprogrammet hade ungefär 7 av 10 fått ett varaktigt arbete inom 3 månader efter examen. För de examinerade från Restaurang- och livsmedelsprogrammet samt El- och energiprogrammet var motsvarande 5 av 10. Andelen som aldrig haft ett varaktigt arbete var lägre än 20 procent för samtliga yrkesprogram.

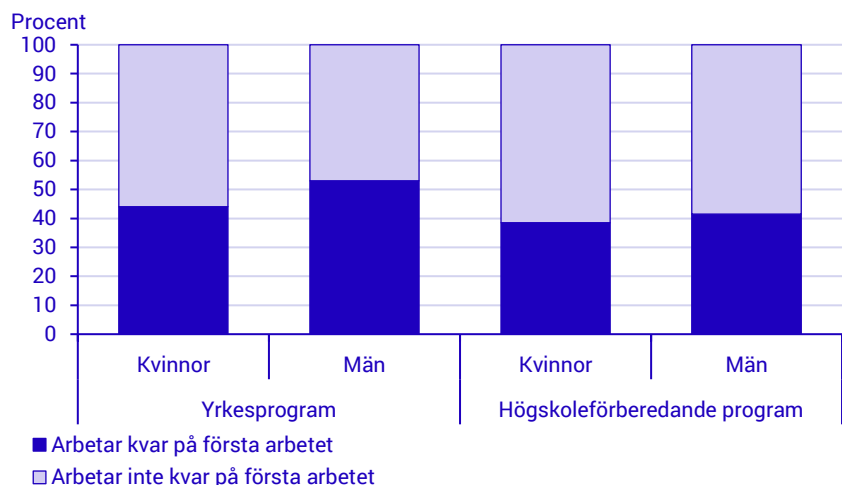
Diagram 26. Andel med arbete som varade minst sex månader, efter gymnasieprogram
Examinerade från yrkesprogram läsåret 2019/20

Hälften av de examinerade från yrkesprogram arbetar kvar på sitt första varaktiga arbete

Totalt sett arbetade drygt 4 av 10 examinerade kvar på sitt första varaktiga arbete som varat minst 6 månader. Att arbeta kvar på sitt första varaktiga arbete var vanligare bland examinerade från yrkesprogram jämfört med examinerade från högskoleförberedande program. Hälften av de examinerade från yrkesprogram arbetade kvar på sitt första varaktiga arbete. Bland examinerade från högskoleförberedande program var motsvarande andel 4 av 10. Bland de examinerade från yrkesprogram är det något vanligare bland män än bland kvinnor att arbeta kvar på sitt första varaktiga arbete. Drygt hälften av männen arbetade kvar på sitt första varaktiga arbete medan motsvarande för kvinnorna var drygt 4 av 10. Någon sådan skillnad finns inte för examinerade från högskoleförberedande program.

Diagram 27. Andel som arbetar kvar på sitt första varaktiga arbete, efter programtyp och kön
Examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20

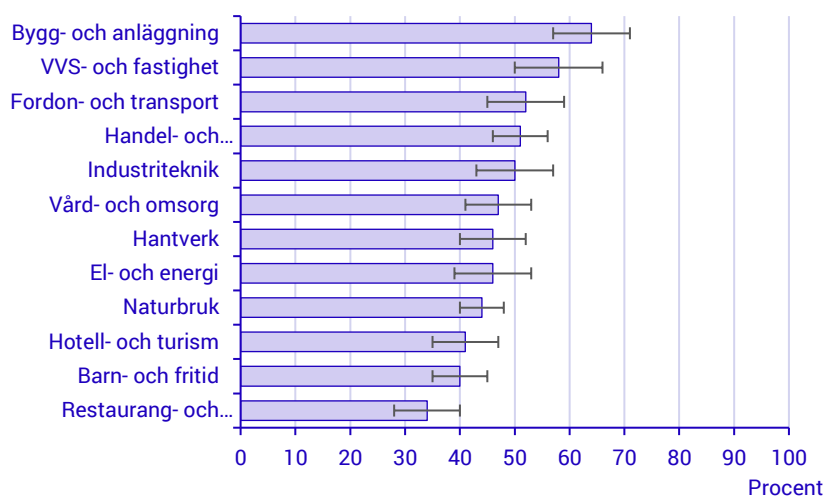

Variationer mellan de olika yrkesprogrammen

Hur vanligt det är att arbeta kvar på sitt första varaktiga arbete skiljer sig åt mellan de olika yrkesprogrammen. Bland de som läst Bygg- och anläggningsprogrammet var det omkring 6 av 10. Det kan jämföras med de från Restaurang- och livsmedelsprogrammet där drygt 3 av 10 var kvar på sitt första varaktiga arbete.

Diagram 28. Andel som arbetar kvar på sitt första varaktiga arbete, efter gymnasieprogram

Examinerade från yrkesprogram läsåret 2019/20

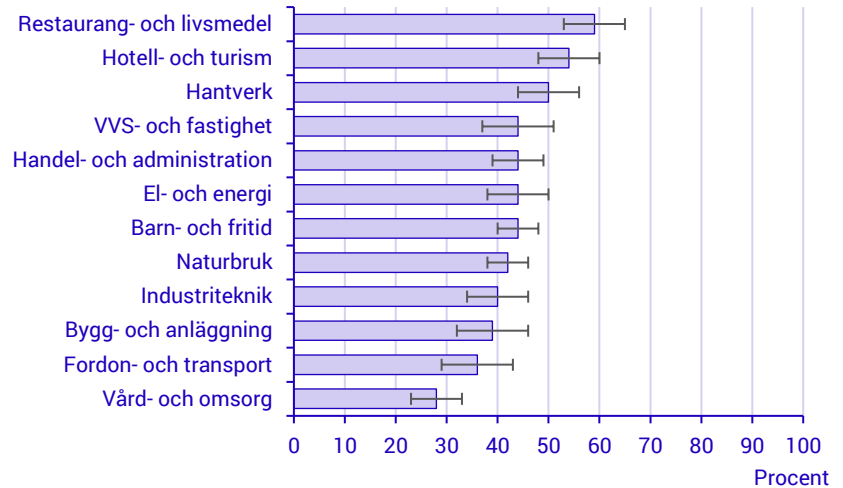
Fyra av tio har någon gång varit arbetslösa

Ungefär 4 av 10 examinerade från gymnasieskolan har någon gång varit arbetslösa sedan de avslutade sin utbildning. Andelen som någon gång varit arbetslös var på den här nivån för både kvinnor och män samt både för de som läst högskoleförberedande program eller yrkesprogram.

Bland de som examinerats från ett yrkesprogram skiljde sig andelen som någon gång varit arbetslösa åt beroende av vilket gymnasieprogram de läst. Andelen var nästan 60 procent bland de som läst Restaurang- och livsmedelsprogrammet och knappt 30 procent bland de som läst Vård- och omsorgsprogrammet. Dessa skillnader är troligen till viss del ett resultat av coronapandemin.

Diagram 29. Andel som varit arbetslös någon gång efter gymnasiet, efter gymnasieprogram

Examinerade från yrkesprogram läsåret 2019/20

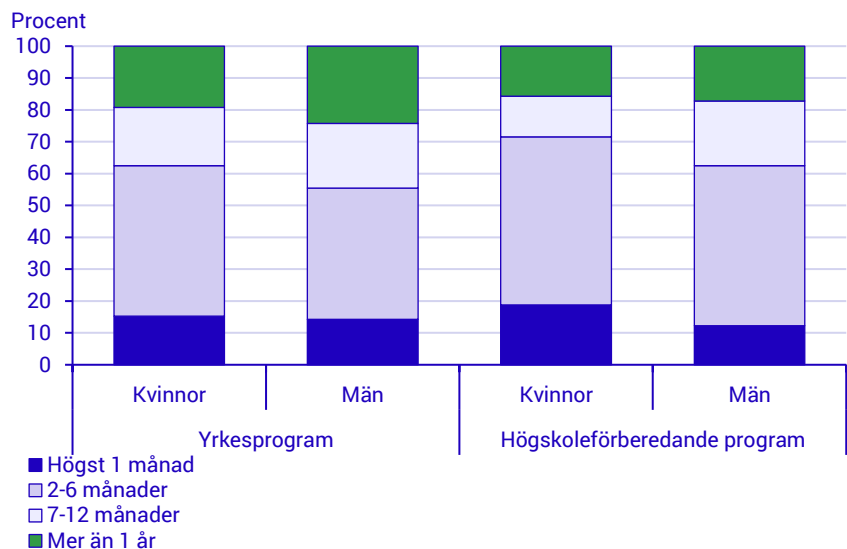

Arbetslöshetstiden är kortare för kvinnor som läst högskoleförberedande program

Den sammanlagda tiden som arbetslös varierar bland de examinerade från gymnasiet. Den vanligast arbetslöshetstiden för de som varit arbetslösa är 2–6 månader. Detta gäller både för de som läst högskoleförberedande program och yrkesprogram och oavsett kön. Kvinnor har dock i högre utsträckning haft en kortare sammanlagd arbetslöshetstid jämfört med män. Bland dem har ungefär 3 av 10 varit arbetslös längre än sex månader jämfört med 4 av 10 bland männen.

Diagram 30. Sammanlagd tid som arbetslös, efter programtyp och kön

Examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20

En tredjedel av de examinerade från högskoleförberedande program har studerat för att undvika arbetslöshet

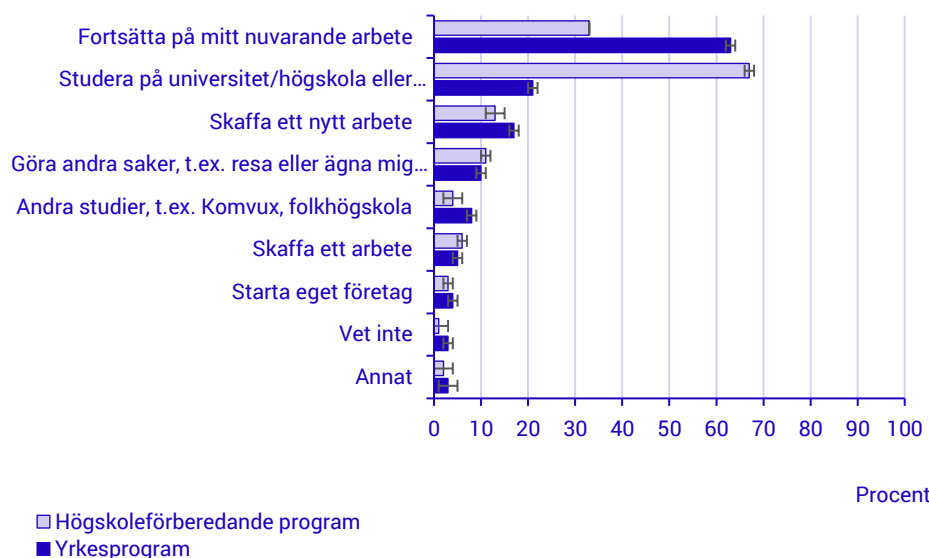
Att studera i stället för att vara arbetslös kan vara en möjlighet att erhålla kunskaper och färdigheter som är användbara på arbetsmarknaden men kan även vara ett sätt att upprätthålla en kortsiktig försörjning. Det var vanligare att studera för att undvika arbetslöshet bland de som läst högskoleförberedande program jämfört med de som läst yrkesprogram. Bland de examinerade från ett högskoleförberedande program har en tredjedel någon gång studerat för att undvika arbetslöshet. Motsvarande andel bland examinerade från yrkesprogram var en femtedel.

Stor andel planerar att studera eller arbeta under hösten

I enkätundersökningen tillfrågades de examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20 om sina planer för hösten 2023. Examinerade från yrkesprogram planerar i hög uträkning att fortsätta med sitt nuvarande arbete. För de examinerade från högskoleförberedande program var i stället den vanligaste planen att studera på universitet/högskola eller yrkeshögskola. Många av dem studerar redan och planerar således att fortsätta sina studier. Att skaffa sig ett nytt arbete var den tredje vanligaste framtidsplanen för samtliga examinerade, oavsett programtyp. Totalt sett planerade drygt 1 av 10 att skaffa ett nytt arbete under hösten. Framtidsplanerna för de examinerade under våren 2023 skiljde sig i stort sett inte mot de framtidsplaner de examinerade hade under det föregående uppföljningstillfället 2020. Det var dock en lägre andel av de examinerade från högskoleförberedande program som uppgav någon form av studier som framtidsplan, 71 procent jämfört med 79 procent.

Diagram 31. Planer hösten 2023, efter programtyp

Examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20

Eftergymnasiala studier efter gymnasieexamen

Det här kapitlet handlar om examinerade från gymnasieskolan 2019/20 och deras övergång till eftergymnasiala studier inom tre läsår efter avslutade studier. Uppgifterna baseras på registerbaserad statistik om Övergång gymnasieskola-eftergymnasiala utbildningar som tidigare publicerats på SCB:s webbplats (www.scb.se/UF0542). Statistiken omfattar examinerade som läst vidare inom tre läsår efter avgångsåret. Kapitlet beskriver främst övergången till högskolan men även övergången till yrkeshögskolan, folkhögskolan samt konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar. Ett avsnitt handlar om hur förberedda de examinerade som studerat på högskoleförberedande program känner sig för högskolestudier. Det avsnittet baseras på enkätundersökningen som genomfördes våren 2023.

De viktigaste resultaten

- 31 procent av de examinerade från gymnasieskolan 2019/20 påbörjade eftergymnasiala studier inom ett år, 36 procent av kvinnorna och 27 procent av männen. De allra flesta påbörjade högskolestudier.
- Av de som examinerades från gymnasieskolan 2019/20 påbörjade 28 procent en högskoleutbildning inom ett år. Det är fem procentenheter högre än året innan. Den stora ökningen beror på att många tidigare läste sina studier på grund av coronapandemin. Andelen som påbörjade en högskoleutbildning inom tre år är 49 procent, vilket är samma nivå som året innan.
- Av examinerade från högskoleförberedande program hade 70 procent av kvinnorna och 64 procent av männen påbörjat högskolestudier inom tre år. Övergången var störst bland examinerade från Naturvetenskapsprogrammet.
- Av examinerade från yrkesprogram hade 19 procent av kvinnorna och 5 procent av männen påbörjat högskolestudier inom tre år. Andelen var högst bland de som läst Vård- och omsorgsprogrammet. Bland dem hade 32 procent påbörjat högskolestudier inom tre år.
- Drygt hälften av de examinerade från högskoleförberedande program som hade studerat någon gång under treårsperioden efter gymnasieskolan kände sig i stor utsträckning förberedda för högskolestudier. Motsvarande andel för examinerade från yrkesprogram var drygt en femtedel.

En av tre påbörjade eftergymnasiala studier direkt efter gymnasieexamen

Totalt examinerades drygt 80 000 personer från gymnasieskolan läsåret 2019/20. Av dem påbörjade 25 000 personer, motsvarande 31 procent, en eftergymnasial utbildning inom ett läsår efter examen. Andelen var större bland kvinnorna än bland männen. För kvinnorna uppgick andelen till nästan 36 procent och motsvarande andel för männen var knappt 27 procent.

Högskolestudier är den enskilt vanligaste eftergymnasiala utbildningsformen som de gymnasieexaminerade påbörjar. Totalt påbörjade nästan 28 procent en högskoleutbildning, 2 procent en särskild kurs på folkhögskola, 2 procent studier på yrkeshögskola och 0,3 procent studier på konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar.

Inom tre år efter gymnasiet var det 49 procent som påbörjat en högskoleutbildning. Andelen som påbörjat en högskoleutbildning var större bland kvinnorna än bland männen både efter ett år och tre år efter gymnasiet. Hur stor andel som påbörjat de övriga eftergymnasiala studieformerna inom tre år finns ännu inte tillgängligt⁵.

Övergång till högskolestudier

I början av 2000-talet påbörjade knappt 20 procent högskolestudier inom ett läsår efter studenten. Sedan dess har denna andel successivt ökat. Bland de som examinerades 2019/20 var det 28 procent som hade påbörjat högskolestudier inom ett läsår. Det var en ökning med hela fem procentenheter jämfört med året innan. Bland samma examensgrupp var det 49 procent som påbörjade högskolestudier inom tre läsår, vilket var en lika stor andel som året innan.

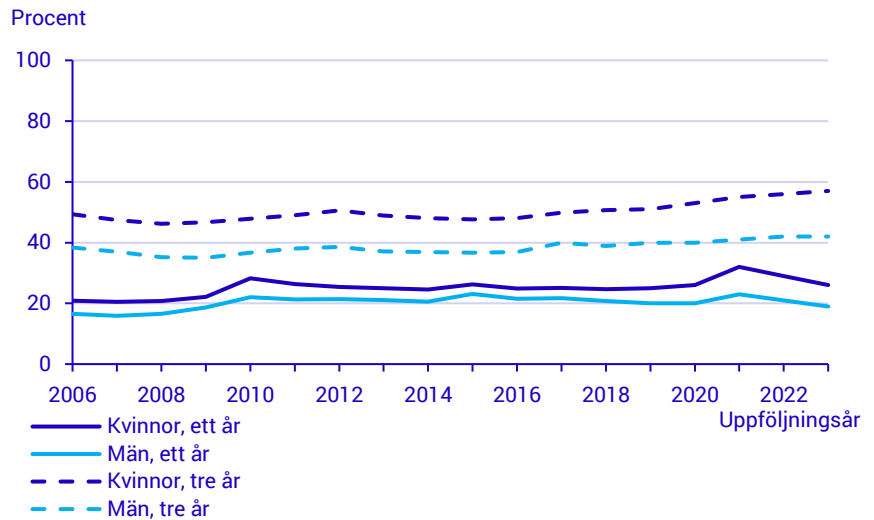
Den stora ökningen av de som påbörjat högskolestudier inom ett år kan till stor del förklaras av den då pågående coronapandemin. Under våren 2020 infördes restriktioner för att minska spridningen av viruset, vilket försämrade möjligheterna för ungdomar att få ett jobb direkt efter studenten. Den stora ökningen av de som påbörjat högskolestudier inom ett år bestod därmed av elever som tidigarelade sina studier.

En liknande ökning sågs bland de som examinerades 2008/09 i samband med finanskrisen.

⁵ Den registerbaserade statistiken publiceras i maj 2024

Diagram 32. Andel som påbörjat studier på högskolan inom ett respektive tre läsår efter avslutade gymnasiestudier

Avgångna från gymnasieskolan läsåren 2002/03 – 2012/13, examinerade från gymnasieskolan 2013/14 – 2019/20

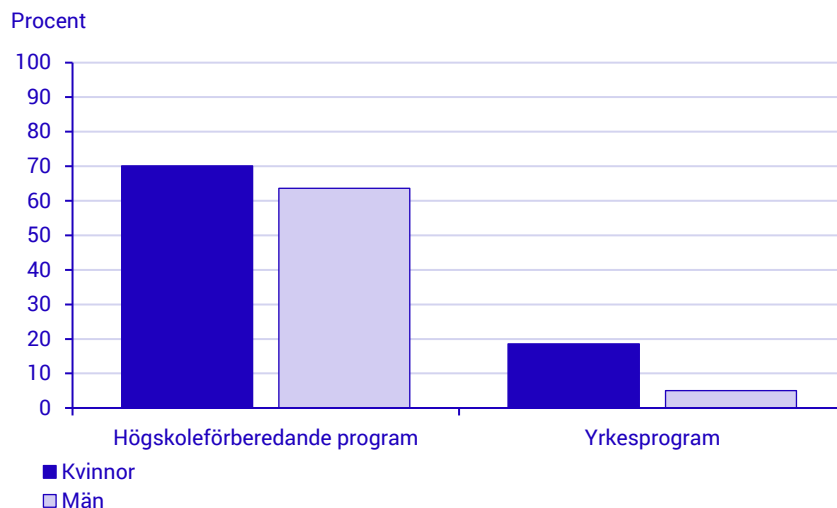
Andelen har hela tiden varit högre bland kvinnorna än bland männen. Det gäller både andelen som påbörjade studier inom ett och inom tre år. När det gäller andelen som påbörjade högskolestudier inom ett år har skillnaden mellan könen minskat något över tid. Under pandemin var det dock framför allt bland kvinnorna som andelen ökade, vilket innebar att skillnaden mellan könen åter ökade.

Kvinnor påbörjade högskolestudier i högre utsträckning än män

Bland de examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20 hade 67 procent av de examinerade från högskoleförberedande program påbörjat studier på högskolan inom tre läsår. Motsvarande andel av de examinerade från yrkesprogram var 10 procent.

Diagram 33. Andel som påbörjar studier på högskolan inom tre läsår, efter programtyp och kön

Examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20

Generellt är det vanligare att kvinnor påbörjar högskolestudier jämfört med män. Det beror på flera faktorer:

- En större andel av kvinnorna har examen från högskoleförberedande program, 75 procent bland kvinnorna jämfört med 63 procent bland männen.
- I motsats till yrkesprogrammen ger högskoleförberedande program automatiskt grundläggande behörighet till högskolestudier.
- En större andel av kvinnorna som examinerats från yrkesprogram väljer att påbörja studier på högskola jämfört med män.
- Kvinnor har generellt också ett större studieintresse än män. I SCB:s återkommande undersökning om gymnasieungdomars studieintresse uppger kvinnor i högre utsträckning än män att de vill studera vidare efter gymnasieskolan (www.scb.se/UF0513).

Övergången till högskolan var störst bland examinerade från naturvetenskapsprogrammet

Andelen som påbörjar högskolestudier inom tre läsår varierar mellan de olika högskoleförberedande programmen. Högst var andelen bland de som läst naturvetenskapsprogrammet, 86 procent, och lägst bland examinerade från estetiska programmet, 46 procent.

Tabell 1. Andel som påbörjat studier på högskolan inom tre läsår, efter gymnasieprogram och kön

Examinerade från högskoleförberedande program läsåret 2019/20

	Antal examinerade			Andel som påbörjat högskolestudier i procent		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Naturvetenskapsprogrammet	12 929	7 163	5 766	86	86	86
Humanistiska programmet	511	434	77	81	81	83
Teknikprogrammet	7 999	1 428	6 571	71	75	70
Samhällsvetenskapsprogrammet	15 263	10 202	5 061	62	68	50
Ekonomiprogrammet	12 642	6 657	5 985	61	66	55
International baccalaureate	842	507	335	55	57	52
Estetiska programmet	5 169	3 379	1 790	46	50	39
Högskoleförberedande program	55 355	29 770	25 585	67	70	64

Att påbörja högskolestudier inom tre läsår efter examen var vanligare bland kvinnorna än bland männen i de flesta högskoleförberedande programmen. Skillnaden mellan könen är störst bland examinerade från Samhällsvetenskapsprogrammet där 68 procent av kvinnorna respektive 50 procent av männen påbörjat högskolestudier inom tre läsår efter examen.

Få examinerade från yrkesprogram påbörjade högskolestudier

Av de personer som har examinerats från yrkesprogram påbörjade 10 procent högskolestudier inom tre läsår, men det var stora skillnader mellan programmen. Andelen var störst bland examinerade från Vård- och omsorgsprogrammet, 32 procent, följt av Barn- och fritidsprogrammet, 23 procent. Av de som examinerats från Bygg- och anläggningsprogrammet samt Fordon- och transportprogrammet var det endast 1 procent som påbörjat studier på högskolan inom tre läsår.

Tabell 2. Andel som påbörjar studier på högskolan inom tre läsår, efter gymnasieprogram och kön
 Examinerade från yrkesprogram läsåret 2019/20

	Antal examinerade			Andel behöriga till högskola i procent			Andel som påbörjat högskolestudier i procent		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Vård- och omsorgsprogrammet	2 534	1 959	575	64	66	56	32	35	23
Barn- och fritidsprogrammet	2 164	1 409	755	54	57	48	23	28	12
Naturbruksprogrammet	2 290	1 591	699	51	58	36	16	19	10
Riksrekryterande utbildningar	231	37	194	65	81	61	14	27	12
Hotell- och turismprogrammet	627	491	136	52	55	41	12	14	4
Industri tekniska programmet	1 115	120	995	29	59	26	10	25	8
Hantverksprogrammet	1 624	1 523	101	32	33	25	9	9	6
Handels- och administrationsprogrammet	2 314	1 360	954	41	45	37	9	11	6
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	1 136	633	503	29	33	24	7	8	5
El- och energiprogrammet	3 932	133	3 799	36	41	36	5	8	5
VVS- och fastighetsprogrammet	944	26	918	23	42	22	2	0	2
Bygg- och anläggningsprogrammet	3 557	274	3 283	22	32	21	1	3	1
Fordon- och transportprogrammet	2 632	422	2 210	10	15	9	1	1	1
Yrkesprogram	25 100	9 978	15 122	37	49	29	10	19	5

Av de examinerade från yrkesprogram var 40 procent kvinnor. Trots det var drygt 70 procent kvinnor av de som påbörjat högskolestudier efter ett yrkesprogram. För examinerade från de allra flesta programmen var andelen som påbörjat högskolestudier större bland kvinnor än bland män. Skillnaden var störst bland examinerade från Industri tekniska programmet där 25 procent av kvinnorna respektive 8 procent av männen påbörjat högskolestudier inom tre läsår efter examen.

Bland de som läst ett yrkesprogram var det 37 procent som var behöriga till högskolan. Andelen behöriga var större bland kvinnorna än bland männen, 49 respektive 29 procent. Andelen med behörighet varierar kraftigt mellan de olika programmen, från 10 procent bland de som läst Fordon- och transportprogrammet till 64 procent bland de som läst Vård- och omsorgsprogrammet.

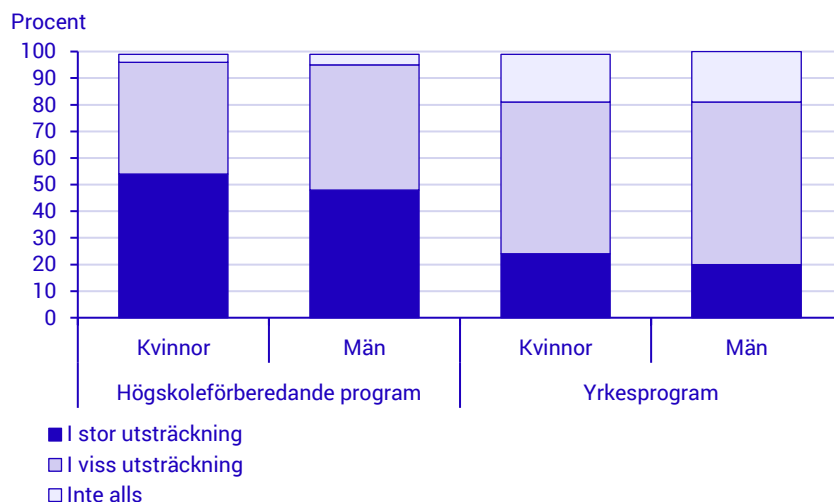
Många kände sig förberedda för högskolestudier

I enkätundersökningen fick de examinerade som påbörjat högskolestudier frågan om hur gymnasieutbildningen förberett

dem för dessa studier. Av de som läst på högskola eller universitet efter gymnasiet ansåg hälften att gymnasieutbildningen i stor utsträckning förberett dem för vidare studier. 95 procent ansåg att utbildningen förberett dem åtminstone i viss utsträckning. De som läst ett högskoleförberedande program kände sig förberedda i större utsträckning än de som läst ett yrkesprogram. Av de som läst ett högskoleförberedande program ansåg drygt hälften att deras gymnasieutbildning i stor utsträckning förberett dem för studier på universitet/högskola. Bland dem som läst ett yrkesprogram var motsvarande andel endast 22 procent. Det fanns inga signifikanta skillnader mellan kvinnor och män, varken för dem som läst högskoleförberedande program eller yrkesprogram.

Diagram 34. Utsträckning i vilken de examinerade tycker att gymnasieutbildningen förberett för studier på universitet/högskola, efter programtyp

Examinerade från gymnasieskolan läsåret 2019/20 som någon gång studerat på universitet/högskola

Kort om statistiken

Den här rapporten bygger huvudsakligen på uppgifter från en enkätundersökning men även på tidigare publicerad registerbaserad officiell statistik.

Statistikens ändamål och innehåll

Inträdet på arbetsmarknaden bland examinerade från gymnasiet beskriver inträdet på arbetsmarknaden för personer som slutfört gymnasieskolan. Statistiken ger en samlad bild av vad unga personer gör tre år efter avslutad gymnasieutbildning.

Huvuddelen av statistiken bygger på en enkätundersökning till ungdomar som avslutade sin gymnasieutbildning läsåret 2019/20. Statistiken från den undersökningen beskriver främst de examinerades huvudsakliga sysselsättning, arbetets överensstämmelse med utbildningen och om arbetet motsvarar utbildningsnivån. Dessutom beskrivs förberedelse för arbetslivet och utbildningens nytta i arbetet.

Uppgifterna avser situationen för den svarande under mätperioden april till och med juli 2023 (våren 2023) eller under tiden mellan gymnasieskolans slut och våren 2023. I undersökningen ingick de elever som tagit en examen.

Statistiken redovisas efter programtyperna yrkesprogram och högskoleförberedande program och efter kön. Statistiken för examinerade från yrkesprogram redovisas även efter gymnasieprogram.

I en tabellbilaga som finns publicerad på SCB:s webbplats www.scb.se/uf0512 under tabeller och diagram finns statistiken även redovisad efter svensk/utländsk bakgrund, inrikes/utrikes född, föräldrarnas utbildningsnivå, grundläggande behörighet till högskolestudier och kommungrupp.

I rapporten redovisas även uppgifter om övergången från gymnasieskolan till eftergymnasiala utbildningar. Denna statistik bygger på tidigare publicerad officiell statistik. Statistiken beskriver hur många och hur stor andel av de examinerade från gymnasieskolan som väljer att studera vidare på universitets- och högskoleutbildning, folkhögskolans särskilda kurser, yrkeshögskola eller konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar. Statistiken finns publicerad på SCB:s webbplats www.scb.se/uf0542.

Information om statistikens framställning

Enkätundersökningens observationsobjekt är examinerade från gymnasiet läsåret 2019/20. Den aktuella rampopulationen omfattade ca

80 500 personer. För att ta fram denna population användes registret över gymnasieskolans betygsuppgifter. Rampopulationen för undersökningen är personer som enligt registret slutfört gymnasiet våren 2020 med en examen. Rampopulationen avgränsades även till folkbokförda i Sverige 2022-12-31.

Från register drogs ett urval av 14 998 personer varav 11 494 med examen från ett yrkesprogram och 3 504 med examen från ett högskoleförberedande program. Urvalsdesignen är ett stratifierat obundet slumpmässigt urval utan återläggning.

Undersökningen är en urvalsundersökning med bortfall. Målstorheterna i undersökningen skattas med hjälp av en kalibreringsestimator som utnyttjar hjälpinformation som finns tillgänglig både för svarande och bortfall. Objektsbortfallet för undersökningen var 59,7 procent för examinerade från högskoleförberedande program och 71,1 procent för de från yrkesprogram.

Resultaten från undersökningen redovisas med osäkerhetstal. Med hjälp av osäkerhetstalet kan ett konfidensintervall bildas. Statistiken redovisas med 95-procentiga konfidensintervall. Det innebär att om undersökningen skulle upprepas med samma förutsättningar skulle vi i 19 fall av 20 täcka in det sanna (men okända) värdet utifrån den slumpmässiga osäkerhet som föreligger. Konfidensintervallet speglar dock endast urvalsosäkerheten.

En utförlig beskrivning av statistikens framställning finns publicerad på SCB:s webbplats www.scb.se/uf0512 under rubriken dokumentation.

Uppgifterna om övergången från gymnasieskolan till eftergymnasiala utbildningar bygger på tidigare publicerad registerbaserad officiell statistik. En utförlig beskrivning av statistikens framställning finns publicerad på SCB:s webbplats www.scb.se/uf0542 under rubriken dokumentation.

Information om statistikens kvalitet

Statistiken från enkätundersökningen är behäftad med osäkerhet där urval och bortfall bedöms vara de största källorna till osäkerhet för statistiken. Täckning, bearbetning och mätning bedöms påverka osäkerheten i mindre grad.

Objektsbortfallet för undersökningen var 59,8 procent för examinerade från högskoleförberedande program och 71,1 procent för de från yrkesprogram. I avsikt att reducera eventuella bortfallsskevheter har vikter beräknats med hjälp av kalibrering. Med tanke på det relativt stora bortfallet bör resultat från undersökningen tolkas med viss försiktighet.

För viss statistik redovisas tidsserier sedan 2006. Jämförelser över tid bör dock göras med försiktighet då en ny gymnasiereform infördes 2011. Vid jämförelser över tid ingår elever med slutbetyg från gymnasieskolan för uppföljningar till och med 2014 och avgångna med examen för uppföljningarna från och med 2017. Elever med slutbetyg enligt Lpf 94 och avgångna med examen enligt Gy 2011 kan jämföras med viss försiktighet. Här likställs yrkesförberedande program enligt Lpf 94 med yrkesprogram enligt Gy 2011, på samma sätt likställs studieförberedande program enligt Lpf 94 med högskoleförberedande program enligt Gy 2011.

En utförlig beskrivning av statistikens kvalitet finns publicerad på SCB:s webbplats www.scb.se/uf0512 under rubriken dokumentation.

För uppgifterna om övergången från gymnasieskolan till eftergymnasiala utbildningar finns en utförlig beskrivning av statistikens kvalitet publicerad på SCB:s webbplats www.scb.se/uf0542 under rubriken dokumentation.

Bilaga

Enkät våren 2023

Nuvarande sysselsättning	
1	Vilken är din huvudsakliga sysselsättning idag? <i>I slutet av enkäten kommer frågor om coronapandemin påverkat din huvudsakliga sysselsättning, t.ex. genom minskad arbetstid.</i> <i>Vid frånvaro, t.ex. sjukdom, semester, vård av sjukt barn, föräldraledighet eller annan typ av tjänstledighet</i> <i>- mindre än 3 månader, markera din ordinarie sysselsättning</i> <i>- mer än 3 månader, markera "annat".</i> <i>Markera endast ett alternativ.</i> ☐ Arbete (anställd/egenföretagare) → Gå till fråga 3 ☐ Studier ☐ Arbetsökande/aktivitet via Arbetsförmedlingen ☐ Annat, skriv vad: <input type="text"/>
2	Har du någon anställning/leget företag vid sidan av din huvudsakliga sysselsättning? <i>Räkna med arbete som innebär minst 1 timmes arbete per vecka i snitt.</i> <i>Vid frånvaro mindre än 3 månader, t.ex. sjukdom, semester, vård av sjukt barn, föräldraledighet eller annan typ av tjänstledighet markerar du "Ja".</i> ☐ Ja ☐ Nej → Gå till fråga 12
3	Vilken anställningsform har du i det arbetet? <i>Har du flera arbeten ska du i denna och följande frågor svara för det du ser som huvudsakligt.</i> ☐ Fast-/tillsvidareanställning (anställning utan slutdatum) ☐ Provanställning ☐ Vikariat ☐ Projektanställning ☐ Säsongsanställning ☐ Annan tidsbegränsad anställning, t.ex. visstids-, behovs- eller timanställd ☐ Egenföretagare ☐ Annan, skriv vad: <input type="text"/> ☐ Vet inte

4	<p>Hur överensstämmer arbetet med det område som din gymnasieutbildning var inriktad mot?</p> <p>☐ Min utbildning var inte inriktad mot något särskilt område → <i>Gå till fråga 6</i></p> <p>☐ Helt eller till stor del → <i>Gå till fråga 6</i></p> <p>☐ Till viss del → <i>Gå till fråga 6</i></p> <p>☐ Inte alls</p>
5	<p>Varför har du ett arbete som inte överensstämmer med det område som din utbildning var inriktad mot?</p> <p><i>Flera alternativ kan markeras.</i></p> <p>☐ Fanns inga arbeten att söka inom det området</p> <p>☐ Saknade den erfarenhet som krävdes</p> <p>☐ Saknade den certifiering, yrkesprov, gesällprov eller liknande som krävdes</p> <p>☐ Saknade kontakter till arbetsgivare</p> <p>☐ Ville arbeta med annat</p> <p>☐ Annan/andra anledningar, skriv vad: <input style="width: 200px; height: 20px;" type="text"/></p>
6	<p>Vilken utbildningsnivå bedömer du vara tillräcklig för ditt arbete?</p> <p>☐ Grundskoleutbildning</p> <p>☐ Gymnasieutbildning</p> <p>☐ Eftergymnasial utbildning, t.ex. yrkeshögskola eller universitet/högskola</p>
7	<p>I vilken utsträckning fick du på din gymnasieutbildning lära dig det som behövs för att utföra dina huvudsakliga arbetsuppgifter?</p> <p>☐ I stor utsträckning</p> <p>☐ I viss utsträckning</p> <p>☐ Inte alls</p> <p>☐ Vet inte</p>
8	<p>Sammantaget, hur nöjd eller missnöjd är du med ditt arbete?</p> <p>☐ Mycket nöjd</p> <p>☐ Ganska nöjd</p> <p>☐ Ganska missnöjd</p> <p>☐ Mycket missnöjd</p>
9	<p>Gick du ett yrkesprogram eller högskoleförberedande program på gymnasiet?</p> <p><i>Du som bytt program ska svara utifrån det program du slutfört.</i></p> <p>☐ Yrkesprogram</p> <p>☐ Högskoleförberedande program → <i>Gå till fråga 12</i></p>

Fråga 10 och 11 besvaras enbart om du gått ett yrkesprogram.

10 Vilken nytta har du haft av yrkesämnena när du utför dina huvudsakliga arbetsuppgifter?

- Stor nytta
- Viss nytta
- Ingen nytta
- Vet inte

11 Arbetar du på en av de arbetsplatser där du gjorde arbetsplatsförlagt lärande (APL), praktik eller gick lärlingsutbildning under gymnasietiden?

- Ja
- Nej, men jag arbetade där en period efter gymnasieskolan
- Nej

Andra former av arbete

12 Har du eller har du haft en lärlingsanställning?

En lärlingsanställning betyder oftast att du efter avslutad gymnasial utbildning är anställd som lärling på ett företag. Det kan också betyda att du är anställd som företagslärling och genomför hela din utbildning på företaget.

- Ja, har det idag
- Nej, men haft det tidigare
- Nej, har aldrig haft en lärlingsanställning

Arbete minst 6 månader

13 Har du haft något arbete som varat minst 6 månader sedan du slutade gymnasieskolan?

Med arbete menas både anställning och eget företagande oavsett hel- eller deltid.

- Ja
- Nej → Gå till fråga 16

14 Sedan du slutade gymnasieskolan, efter hur lång tid fick du ditt första arbete som varade minst 6 månader?

- Hade redan (fått) det arbetet när jag slutade gymnasieskolan
- Mindre än 3 månader
- 3-6 månader
- 7-12 månader
- Efter mer än 1 år

15	<p>Arbetar du kvar på det första arbete som du hade efter gymnasieskolan som varade i minst 6 månader?</p> <p>☐ Ja</p> <p>☐ Nej</p>
Arbetslöshet	
16	<p>Har du varit arbetslös någon gång sedan du slutade gymnasieskolan?</p> <p><i>Med arbetslös menas att du velat och kunnat ta ett arbete antingen på hel- eller deltid, under en kortare eller längre period.</i></p> <p>☐ Ja</p> <p>☐ Nej → Gå till fråga 18</p>
17	<p>Hur många månader har du sammanlagt varit arbetslös sedan du slutade gymnasieskolan?</p> <p><i>Med arbetslös menas att du velat och kunnat ta ett arbete antingen på hel- eller deltid.</i></p> <p>☐ Högst 1 månad</p> <p>☐ 2-6 månader</p> <p>☐ 7-12 månader</p> <p>☐ Mer än 1 år</p>
18	<p>Har du någon gång valt att studera för att undvika arbetslöshet sedan du slutade gymnasieskolan?</p> <p>☐ Ja</p> <p>☐ Nej</p>
Förberedd för arbetslivet och studier	
19	<p>Sammantaget, i vilken utsträckning tycker du att din gymnasieutbildning förberett dig för arbetslivet?</p> <p>☐ I stor utsträckning</p> <p>☐ I viss utsträckning</p> <p>☐ Inte alls</p> <p>☐ Vet inte</p>
20	<p>Har du studerat eller studerar du på universitet/högskola?</p> <p>☐ Ja</p> <p>☐ Nej → Gå till fråga 22</p>
21	<p>I vilken utsträckning tycker du att din gymnasieutbildning förberett dig för studier på universitet/högskola?</p> <p>☐ I stor utsträckning</p> <p>☐ I viss utsträckning</p> <p>☐ Inte alls</p>

Coronapandemins påverkan och framtidsplaner	
22	<p>Har coronapandemin påverkat din huvudsakliga sysselsättning efter gymnasiet?</p> <p>☐ Ja, jag valde att studera vidare tidigare än jag hade tänkt</p> <p>☐ Ja, jag valde att börja arbeta direkt efter studierna vilket jag inte hade tänkt</p> <p>☐ Ja, jag fick möjlighet att arbeta mer än jag hade tänkt</p> <p>☐ Ja, jag fick inte möjlighet att arbeta i den omfattning jag hade tänkt</p> <p>☐ Ja, men av annan anledning än ovan</p> <p>☐ Nej, inget av ovanstående</p>
23	<p>Har din huvudsakliga sysselsättning påverkats på något annat sätt av coronapandemin?</p> <p>☐ Ja, på följande sätt: <input style="width: 400px; height: 40px;" type="text"/></p> <p>☐ Nej</p> <p>☐ Vet inte</p>
24	<p>Vad planerar du att göra hösten 2023?</p> <p><i>Flera alternativ kan markeras.</i></p> <p>☐ Fortsätta på mitt nuvarande arbete</p> <p>☐ Skaffa ett nytt arbete</p> <p>☐ Skaffa ett arbete</p> <p>☐ Starta eget företag</p> <p>☐ Studera på universitet/högskola eller yrkeshögskola</p> <p>☐ Andra studier, t.ex. Komvux, folkhögskola</p> <p>☐ Göra andra saker, t.ex. resa eller ägna mig åt mitt intresse</p> <p>☐ Annat</p> <p>☐ Vet inte</p>
25	<p>Har du några kommentarer till frågorna i enkäten får du gärna skriva dem här:</p> <div style="border: 1px solid black; height: 50px; width: 100%;"></div>

Tack för din medverkan!

The entry into the labour market after upper secondary school

Summary

In the spring of 2023, the survey 'Entrance into the labour market following upper-secondary school' was carried out. The survey focused on upper-secondary graduates during academic year 2019/20. This is the third follow-up of upper-secondary school following the 2011 reform.

More vocational students employed three years after graduation

In the spring of 2023, three years after graduating from upper-secondary school, 9 of 10 graduates had work or studies as a main activity. Compared to the 2020 follow-up, the number of employed vocational graduates has begun to increase after a decrease in consequence of the COVID-19 pandemic. Nearly 8 of 10 had work as their main activity, compared to 7 of 10 during the previous follow-up.

In total, nearly 5 out of 10 graduates chose to continue their studies following upper-secondary school. This figure is unchanged since the 2020 follow-up, but represents a slight increase compared with 2017. The percentage engaged in studies as a main activity was greatest among graduates of higher education preparatory programmes. Among vocational graduates women continued their studies to a greater extent than men.

Among those who chose to continue studying after graduation, almost half worked while studying, i.e., had a secondary occupation. Graduates of higher education preparatory programmes were more likely to have a secondary occupation, given that they reported having studies as a main activity to a greater extent than vocational graduates. Irrespective of programme type, women were more likely to report a secondary occupation while studying than men.

Vocational graduates often work in a field they studied

More than half of vocational graduates worked in a field that was similar or identical to the field they studied. Previous follow-ups, in 2017 and 2020, showed similar results. Prior to this, far fewer respondents considered that their work was similar or identical to the field they studied. One likely explanation may be the upper-secondary school reform of 2011. Among vocational graduates who responded that their work was not similar to their studies, most reported choosing to

work in another field. Among those who reported that their work was similar to their studies, 6 of 10 reported significant benefits from vocational subjects.

One third of vocational graduates felt that their upper-secondary studies prepared them for their profession to a great extent. Among graduates of higher education preparatory programmes, the corresponding figure was 1 in 10.

Fewer graduates of higher education preparatory programmes plan to continue their studies

Among graduates of higher education preparatory programmes, 7 of 10 planned to continue their studies in some form during autumn of 2023, a decrease compared with the 2020 follow-up, when 8 of 10 planned to do so. Plans for autumn did not otherwise change compared with the 2020 follow-up.

Just over 60 per cent of graduates felt that the COVID-19 pandemic impacted their main activity in some way. During the 2020 follow-up, this figure was 70 per cent. Most graduates of higher education preparatory programmes chose to study earlier than they had planned. Most graduates of vocational programmes, on the other hand, worked less than they had planned.

List of figures and tables

Illustration 1. The purpose of upper secondary school, according to Chapters 15 and 16 of the Education Act (2010:800)

Figure 1. Main activity in spring 2023, by sex. School leavers with a school leaving diploma, academic year 2019/20. Percent

Figure 2. Main activity in spring 2023, by sex and by type of programme. School leavers with school leaving diploma, academic year 2019/20. Percent

Figure 3. Proportion with employment as main activity in spring 2023, by upper secondary programme. School leavers with school leaving diploma from a vocational programme, academic year 2019/20. Percent

Figure 4. Perceived impact of COVID-19 pandemic on main activity, by type of programme. School leavers with a school leaving diploma, academic year 2019/20

Figure 5. Proportion with employment as main activity three years after upper secondary school, by type of programme and by sex. School leavers with a school leaving certificate in academic year 2002/03-2010/11, school leavers with a school leaving diploma, academic year 2013/14-2019/20. Percent

Figure 6. Proportion with studies as main activity three years after upper secondary school, by type of programme and by sex. School leavers with a school leaving certificate in academic year 2002/03-2010/11, school leavers with a school leaving diploma, academic year 2013/14-2019/20. Percent

Figure 7. Employment as a main activity or secondary activity in spring 2023, by type of programme and by sex. School leavers with a school leaving diploma, academic year 2019/20. Percent

Figure 8. Studies as main activity in spring 2023, by type of programme, by sex, and by the presence of an employment as a secondary activity. School leavers with a school leaving diploma from a vocational programme, academic year 2019/20. Percent

Figure 9. Work in line with the programme orientation, by sex. School leavers with a school leaving diploma from a vocational programme in academic year 2019/20 who had some kind of work in spring 2023. Percent

Figure 10. Proportion with work, wholly or largely, in line with the programme orientation, by upper secondary programme. School leavers with a school leaving diploma from a vocational programme in academic year 2019/20 who had some kind of work in spring 2023. Percent

Figure 11. Reasons why school leavers have work that is not at all in line with their programme orientation. School leavers with a school

leaving diploma, academic year 2019/20 who have work that is not at all in line with their programme orientation. Percent

Figure 12. Proportion with work, wholly or largely, in line with the programme orientation three years after upper secondary school, by sex. School leavers with a school leaving certificate in academic year 2002/03-2010/11, school leavers with a school leaving diploma, academic year 2013/14-2019/20. Percent

Figure 13. Satisfaction with work, by work in line with programme orientation. School leavers with a school leaving diploma from vocational programmes 2019/20 who had some kind of work in spring 2023. Percent

Figure 14. Educational level that was sufficient for their work, by type of programme. School leavers with a school leaving diploma in academic year 2019/20 who had some kind of work in spring 2023. Percent

Figure 15. Satisfaction with their work by educational level that was sufficient for the work. School leavers with a school leaving diploma from vocational programmes in 2019/20 who had some kind of work in spring 2023. Percent

Figure 16. Satisfaction with their work by educational level that was sufficient for the work. School leavers with a school leaving diploma from higher education preparatory programmes in 2019/20 who had some kind of work in spring 2023. Percent

Figure 17. Educational level that was sufficient for their work three years after upper secondary school. School leavers with a school leaving certificate from a vocational programme in academic year 2000/01-2010/11, school leavers with a school leaving diploma from a vocational programme in academic year 2013/14-2019/20. Percent

Figure 18. Educational level that was sufficient for their work three years after upper secondary school. School leavers with a school leaving certificate from a study preparatory programme in academic year 2000/01-2010/11, school leavers with a school leaving diploma from a higher education preparatory programme in academic year 2013/14-2019/20. Percent

Figure 19. Assessment of the extent to which school leavers learned what is needed to conduct their main working duties by how well work is in line with the programme orientation. School leavers with a school leaving diploma from vocational programmes 2019/20 who had some kind of work in spring 2023. Percent

Figure 20. Assessment of the usefulness of the vocational courses for their main working duties, by how well the work is in line with the programme orientation. School leavers with a school leaving diploma from vocational programmes in 2019/20 who had some kind of work in spring 2023. Percent

Figure 21. Extent to which the upper secondary education prepared for work, by type of programme. School leavers with a school leaving diploma in the academic year 2019/20 who had some kind of work in spring 2023. Percent

Figure 22. Extent to which the upper secondary education prepared for work, by upper secondary programme. School leavers with a school leaving diploma in the academic year 2019/20 who had some kind of work in spring 2023. Percent

Figure 23. Employment at a workplace where the school leaver had a work-placed learning period, an internship period, or an apprenticeship during upper secondary school, by sex. School leavers with a school leaving diploma from a vocational programme, academic year 2019/20. Percent

Figure 24. Proportion who have or had an employment as an apprentice after upper secondary school, by upper secondary programme. School leavers with a school leaving diploma from a vocational programme, academic year 2019/20. Percent

Figure 25. Proportion who have had a job for 6 months or more by type of programme and by sex. School leavers with a school leaving diploma, academic year 2019/20. Percent

Figure 26. Proportion who have had a job that lasted 6 months or more by upper secondary programme. School leavers with a school leaving diploma from a vocational programme, academic year 2019/20. Percent

Figure 27. Proportion who is still working at their first job that lasted 6 months or more by type of programme and by sex. School leavers with a school leaving diploma, academic year 2019/20. Percent

Figure 28. Proportion who is still working at their first job that lasted 6 months or more by upper secondary programme. School leavers with a school leaving diploma from a vocational programme, academic year 2019/20. Percent

Figure 29. Proportion who have been unemployed after upper secondary school by upper secondary programme. School leavers with a school leaving diploma from a vocational programme. Percent

Figure 30. Proportion who have been unemployed after upper secondary school, by time of unemployment, by type of programme and by sex. School leavers with a school leaving diploma. Percent

Figure 31. Plans for autumn 2023, by type of programme. School leavers with a school leaving diploma, academic year 2019/20. Percent

Figure 32. Proportion who attended studies at a university within one respective three academic years, by sex. School leavers with a school

leaving diploma from upper secondary school in the academic years 2002/03-2019/20

Figure 33. Proportion who attended studies at a university within three academic years, by type of programme, and by sex. School leavers with a school leaving diploma from upper secondary school in the academic year 2019/20

Table 1. Proportion who attended studies at a university within three academic years, by upper secondary programme, and by sex. School leavers with a school leaving diploma from a higher education preparatory programme, academic year 2019/20

Table 2. Proportion who attended studies at a university within three academic years, by upper secondary programme, and by sex. School leavers with a school leaving diploma from a vocational programme, academic year 2019/20

Figure 34. Extent to which the upper secondary education prepared for higher studies after upper secondary school, by type of programme, and by sex. School leavers with a school leaving diploma academic year 2019/20 who have entered higher education after upper secondary school. Percent

List of terms

A	andel	percentage, proportion, share
	arbete	employment, work
	arbete som bisyssla	work as secondary activity
	arbete som överensstämmer med det området som utbildningen var inriktad mot	occupation in line with the programme orientation
	arbetslivet	working life
	arbetslös	unemployed person
	arbetslöshet	unemployment
	arbetsmarknad	labour market
	arbetsplatsförlagt lärande (APL)	workplace-based learning
	arbetsuppgifter	working duties, responsibilities
	avgångna	school leavers
B	Barn och fritid (BF)	Child and Recreation Programme (BF)
	bedömning	assessment
	Bygg och anläggning (BA)	Building and Construction Programme (BA)
E	eftergymnasial utbildning	post-secondary education
	eftergymnasial utbildningsnivå	post-secondary or tertiary education as highest education
	Ekonomi (EK)	Business Management and Economics Programme (EK)
	El och energi (EE)	Electricity and Energy Programme (EE)
	Estetiska (ES)	Arts Programme (ES)
	examen	diploma
F	Folkhögskolan	folk high school
	Fordon och transport (FT)	Vehicle and Transport Programme (FT)
	föräldrarnas utbildningsnivå	parents' educational level
G	grundläggande behörighet till högskolan	basic eligibility to higher education
	grundskoleutbildning	compulsory education (primary and lower-secondary school)

	gymnasieprogram	upper secondary programme
	gymnasieprogrammets inriktning	orientation of the upper secondary programme
	gymnasieskola	upper secondary school
	gymnasieutbildning	upper secondary education
H	Handel och administration (HA)	Business and Administration Programme (HA)
	Hantverk (HV)	Handicraft Programme (HV)
	Hotell och turism (HT)	Hotel and Tourism Programme (HT)
	Humanistiska (HU)	Humanities Programme (HU)
	huvudsakliga arbetsuppgifter	main working duties
	huvudsaklig sysselsättning	main activity
	Högskolan	higher education
	högskoleförberedande program	higher education preparatory programme
	högskolestudier	higher education studies
	högst gymnasial utbildningsnivå	upper secondary education as the highest education
I	Industri tekniska (IN)	Industrial Technology Programme (IN)
	International Baccalaureate (IB)	International Baccalaureate (IB)
	inträdet på arbetsmarknaden	Entry into the labour market
K	Kommunal vuxenutbildning	municipal adult education
	Konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar	post-secondary courses in fine arts and culture
	kvinnor	women
	kön	sex
L	läsåår	academic year
	lärling	apprentice
M	män	men
	mätperiod	measurement period
N	Naturbruk (NB)	Natural Resource Use Programme (NB)

	Naturvetenskap (NA) nytta någon form av arbete	Natural Science Programme (NA) usefulness some type of work
P	population procent programtyp	population percent type of programme
R	Restaurang och livsmedel (RL) Riksrekryterande utbildningar (RX)	Restaurant Management and Food Programme (RL) nationwide recruitment programmes
S	Samhällsvetenskap (SA) slutbetyg statistiskt signifikant studiebevis studieförberedande program studier svensk bakgrund sysselsättning	Social Science Programme (SA) school leaving certificate statistically significant study certificate study preparatory programme studies Swedish background activity, employment, occupation
T	Teknik (TE) typ av avgångsbetyg	Technology Programme (TE) type of school leaving certificate
U	universitet utbildningsformer utbildningsnivå (tillräcklig) utländsk bakgrund	university types of schooling and education level of education (sufficient) foreign background
V	VVS och fastighet (VF) Vård och omsorg (VO)	HVAC and Property Maintenance Programme (VF) Health and Social Care Programme (VO)
Y	yrkesförberedande program Yrkehögskolan yrkesprogram yrkesämnen	vocational programme higher vocational education vocational programme vocational subjects

Ö

övergång till andra
utbildningsformer

Transition to other types of
education

